Ազգ
Azg
armenian daily
18 ՅՈՒՆԻՍ 2003 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ N 114 (2799)

Նախագահ Բուշը ողջունում է «իրանցի ժողովրդի ազատության ձգտումը»

Մինչ երեկ, 7-րդ օրը, Թեհրանում շարունակվում էին ուսանողական ցույցերը, իրանյան իշխանությունները պաշտոնապես բողոք ներկայացրին Վաշինգտոնին՝ երկրի ներքին գործերին միջամտելու համար: Միաժամանակ, իրանցի ռոռ ղեկավարների համաձայն, Մ. Նահանգները հոգեբանական ճնշման է ենթարկում Իրանին՝ փորձելով վերջինիս ենթարկել իր կամքին:

Այդ հայտարարություններին ի պատասխան երեկ հանդես եկավ Մ. Նահանգների պետքարտուղարության խոսնակ Ռիչարդ Բաուչերը եւ հերքեց իրանյան մեղադրանքները: Ավելի ուշ հարցին անդրադարձավ նաեւ նախագահ Ջորջ Բուշը, որ ողջունեց «իրանցի ժողովրդի ազատության ձգտումը»:

Անուղղակիորեն ամերիկյան այս երկակի կեցվածքին անդրադառնալով Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Ջեք Սթրոուն երեկ ընդհանուրին ուղղված կոչ արեց թողնելու, որպեսզի Թեհրանն իր ներքին հարցերն ինքը լուծի: Միջազգային քաղաքական շրջանակներում Ջեք Սթրոուի հայտարարությունն ընկալվեց իբրեւ Թեհրանի նկատմամբ ամերիկյան եւ անգլիական դիրքորոշումների միջեւ խորը տարակարծության արտահայտություն եւ կրկին նշվեց, որ ի տարբերություն Մ. Նահանգների, Մեծ Բրիտանիան տնտեսական կարեւոր շահեր ունի Իրանում:

ՕՐԱԽՆԴԻՐ

Անապատացումը լուրջ հիմնախնդիր է նաեւ Հայաստանի համար

Երեկ աշխարհի տարբեր անկյուններում նշվեց անապատացման ու երաշտի դեմ պայքարի միջազգային օրը

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Վահագն Հովնանյանի եղբայրը՝ նույնպես մեծահարուստ ժիրայր Հովնանյանը մի տարի առաջ ցանկություն է հայտնել ֆինանսավորել փոքր ջրամբարների կառուցումը Թալինի շրջանում եւ մերձակա այն տարածքներում, ուր ջրի պակասի հետեւանքով հողն ամլացել ու գործնականում անօգտագործելի է դարձել: Սակայն ոչ նա, ոչ էլ խնդրով շահագրգիռ գիտնական մասնագետների խումբը չկարողացան համոզել կառավարության իրավասու ատյաններին պրոբլեմի կարեւորությունը. «Մենք ավելի հրատապ խնդիրներ ունենք, օրինակ, կոյուղու վերականգնումը», այսպես են պատասխանել նրանց: Ծրագիրն այդպես էլ չի մեկնարկել, թեեւ գիտնականները արդեն գրքույկներով ներկայացրել էին անջուր տարածքները, որտեղ փոքր ջրամբարներ կառուցելու խիստ կարիք կա, հիմնավորել ծրագրի իրականացման տնտեսական ու էկոլոգիական արդյունավետությունը:

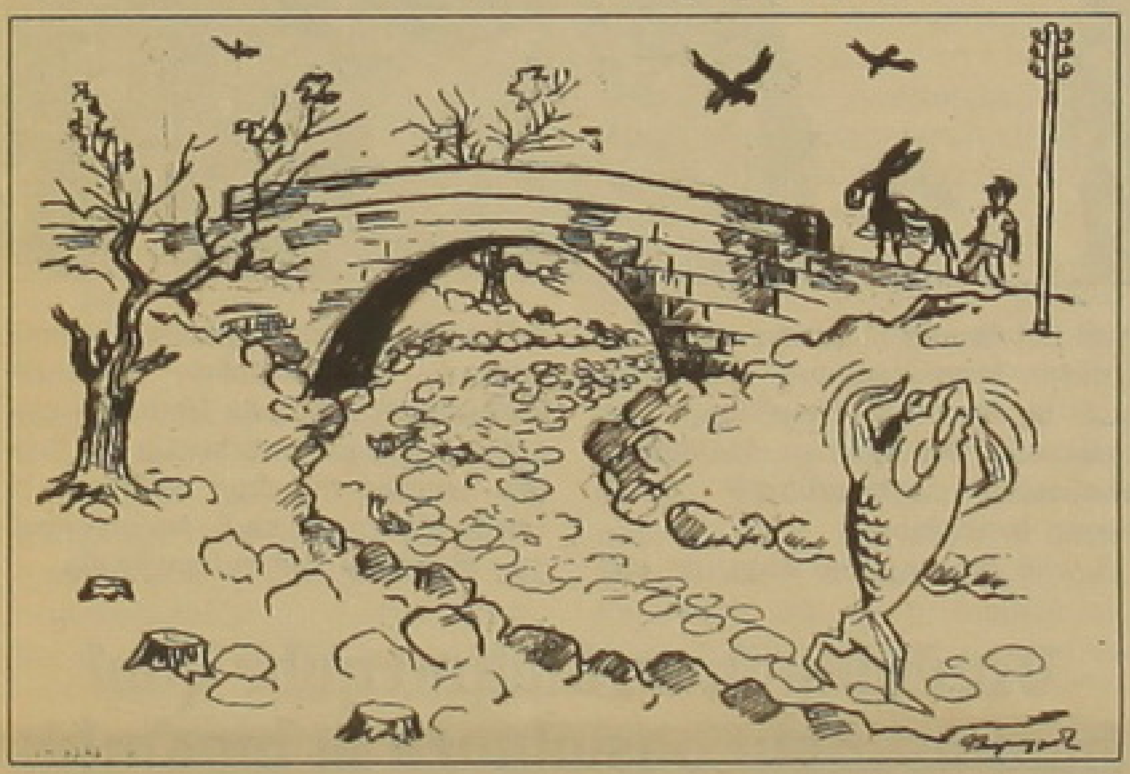

Հողերի անապատացումը, այլ խոսքով՝ դեգրադացիան, համեմատաբար երիտասարդ խնդիր է մեր հանրապետության համար՝ 10-15 տարվա: Գուցե այդ իրողությամբ են պայմանավորված անհրաժեշտությունը եւ իբրեւ հետեւանք ծրագիրն առաջնահերթությունների շարքից դուրս մղելը:

Տես • էջ 2

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԱԴՐԲԵՋԱՆ ՍԱՀՄԱՆ

Ադրբեջանական կողմը կրկին ապատեղեկատվություն է տարածում

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեկ երեկոյան ժամը 21.15-ի սահմաններում Թարթառին մերձակա ադրբեջանական դիրքերից կրակ է բացվել: Հայկական կողմից եւս պատասխան կրակոցներ են հնչել (ոչ է կրակվել): Այս մասին հայտնեց պաշտպանության նախարարի մամուլի քարտուղար Սեյրան Շահսուվարյանը, միաժամանակ հերքելով ադրբեջանական կողմի այն պնդումները, թե երկու կողմից էլ զոհեր կան: Ըստ պրն Շահսուվարյանի, կրակոցները տեւել են ընդհանուր առմամբ 15 րոպե:

Հիշեցնենք, որ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունը Ֆրանս-պրես գործակալությանը հայտնել էր, թե հայկական կողմից բացված կրակի արդյունքում մի ադրբեջանցի զինվոր է զոհվել: Հաղորդվել է նաեւ, թե իբր զոհեր կան նաեւ հայկական կողմից:

«Գազպրոմն» այս տարի 690 մլն խորանարդ մետր գազ կմատակարարի Հայաստան

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Գազպրոմը» հունիսին սկսել է Վրաստանի տարածքով ռուսաստանյան բնական գազի մատակարարումները Հայաստան: Ինչպես այսօր հայտնել է «Գազպրոմի» մամուլի ծառայությունը, համաձայնեցված ծավալների շրջանակներում այս տարի Հայաստանի սպառողներին կմատակարարվի 690 մլն խորանարդ մետր գազ:

Ինչպես հաղորդել է ՓՐԱՅՄ-ՏԱՍՍ-ը, մինչեւ Հայաստանի հետ սահմանը գազի մատակարարումներն իրականացնում է «Գազպրոմի» դուստր ձեռնարկությունը՝ «Գազէքսպորտը», իսկ Հայաստանի սահմանում գազը գնում է «Հայռուսգազարդ» համատեղ ձեռնարկությունը:

Երկարաժամկետ պայմանագրի հիման վրա Հայաստան ռուսաստանյան գազի մատակարարումների մասին պայմանավորվածությունը ձեռք էր բերվել Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ «Գազպրոմի» վարչության նախագահ Ալեքսեյ Միլլերի միջեւ այս տարվա հունվարի 16-17-ը Մոսկվայում կայացած հանդիպման ընթացքում: Մատակարարումներն սկսելու հնարավորություն ստեղծվեց Վրաստանի տարածքով ռուսաստանյան բնական գազի տարանցման երկարաժամկետ պայմանագրի ստորագրումից հետո:

Ավելի վաղ Հայաստանին բնական գազ էր մատակարարում «Իտերա» ընկերությունների խումբը: Հունիսին հանրապետությանը գազ կմատակարարի ինչպես «Իտերան», այնպես էլ «Գազպրոմը»: Սկսած հուլիսից՝ հիմնական մատակարարը կդառնա «Գազպրոմը»:

Ադրբեջան ամերիկյան զորք մտցնելու տեղեկությունները հաստատվում են

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ-ը կարգավորի քաղաքական կայունությունն ու իշխանության ժառանգորդությունն Ադրբեջանում: Այս եզրակացությունն են անում այս օրերին Բաքվում, ելնելով նրանից, որ արեւմտյան եւ թուրքական մամուլը այժմ եռանդուն քննարկում է մոտ 15 հազար ամերիկացի զինծառայողների Գերմանիայից Ադրբեջան վերատեղակայելու ԱՄՆ-ի պլանները, երեքշաբթի գրում է «Նեզավիսիմայա գազետան»: Այդպիսի տեղեկատվություն հայտնվել է եւ նախկինում, սակայն հիմա «Ուոլ սթրիթ ջորնալ» ազդեցիկ պարբերականը հստակեցրել է տեղեկությունները, վկայակոչելով պենտագոնյան աղբյուրներ, նշելով եւ զորաբաժանակը եւ վերատեղաբաշխման նպատակը՝ «Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան» խողովակաշարի պահպանություն եւ պայքար միջազգային ահաբեկչության դեմ, նշում է պարբերականը: Ադրբեջանցի փորձագետները ենթադրում են, որ խոսքը ռազմավարական կարեւոր այդ տարածաշրջանում իր ազդեցությունն ամրապնդելու Վաշինգտոնի մտադրության մասին է: Իսկ դա ենթադրում է ամերիկյան զորակազմի տեւական բազավորում, որի համար անհրաժեշտ է կայունություն Ադրբեջանում եւ Բաքվի գործողությունների կանխատեսելիություն: Ըստ ամենայնի, գրում է «ՆԳ»-ն, Վաշինգտոնը ինքնահոսի չի թողնի հոկտեմբերի 15-ին երկրում նախատեսված նախագահական ընտրությունները եւ հազիվ թե ներկա պայմաններում սկսի օգնել ընդդիմությանը: Ավելին, նա նպատակ է հետապնդում կազմակերպել, որպեսզի Ալիեւի հակառակորդները որքի տակ չընկնեն, խառնաշփոթ մտցնելով Բաքվի հստակ նախընտրական պլաններում եւ Վաշինգտոնի ռազմավարական հեռանկարներում: Մեկնաբանների կարծիքով, ԱՄՆ-ը շահագրգռված չէ իշխանափոխությամբ Ադրբեջանում: Գլխավորը Նահանգների համար շարունակում է մնալ երկրի կայունությունը, իսկ թե ինչ գնով այն ձեռք կբերվի, նշանակություն չունի:

Հունիսի 23-ին կվերսկսվի «Հոկտեմբերի 27»-ի դատը

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մայրաքաղաքի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում, դատավոր Սամվել Ուզունյանի նախագահությամբ, հունիսի 23-ին կվերսկսվի «Հոկտեմբերի 27»-ի քրեական գործով դատաքննությունը: Այս մասին հայտնեցին դատարանում:

Հիշեցնենք, որ նիստն ընդմիջվեց այս տարվա հունվարի 15-ին՝ Ս. Ուզունյանի առողջական վիճակի պատճառով, ապա վերսկսվեց ապրիլի 18-ին ու կրկին անորոշ ժամանակով ընդմիջվեց ամբաստանյալ Վռամ Գալստյանի վատառողջության պատճառով: Ապրիլի 18-ի նիստում նախագահող Ս. Ուզունյանը հրապարակեց մեկուսարանից ուղարկված տեղեկանքը, որտեղ նշվում էր, որ Հունանյանների քեռին՝ Վ. Գալստյանը հերթական անգամ տարօրինակ վարքագիծ է դրսեւորել, դժգոհել է սրտի աշխատանքից եւ արյան ճնշումից:

Փարիզի ոստիկանությունը ձերբակալեց իրանյան ընդդիմության 158 ակտիվիստների

Փարիզի ոստիկանության հակաահաբեկչական բրիգադները, շուրջ 1300 հոգի, երեկ ծավալուն գործողություն իրականացրին Ֆրանսիայի մայրաքաղաքի տարբեր մասերում, որի արդյունքում ձերբակալվեցին «Մոջահեդին ալ Խալկ» կազմակերպության 158 ակտիվիստներ: Հիշյալ կազմակերպությունն ավելի քան 2 տասնամյակ երբեմն օրինական ու երբեմն կիսաօրինական կարգավիճակով գործում էր Ֆրանսիայում եւ պայքար տանում 1979 թ. հեղափոխությունից ի վեր Իրանում հաստատված վարչակարգի դեմ: Կազմակերպությունը նյութական օժանդակություն էր ստանում ոչ միայն Իրանի հանգուցյալ շահի կողմնակիցներից, այլեւ Իրաքի նախկին առաջնորդ Սադդամ Հուսեյնից:

Ֆրանսիայի ներքին գործերի նախարարության խոսնակի հայտարարության համաձայն, «Մոջահեդին ալ Խալկը» ֆինանսական միջոցներ էր հանգանակում եւ մարդասիրական օգնության անվան տակ ուղարկում Իրան՝ տեղի ընդդիմադիրներին սպառազինելու նպատակով: Կազմակերպությունը պատրաստվում էր առաջիկա օրերին, օգտվելով Թեհրանում տիրող ներկայիս իրավիճակից, ահաբեկչական գործողություններ իրականացնել:

Իրանի արտգործնախարարության խոսնակ Ահմեդ Ռիզա Ասեֆին երեկ հանդես եկավ իրանյան պետական լրատվական լրատվամիջոցներով եւ ողջունեց ֆրանսիական իշխանության նախաձեռնությունն ու ավելացրեց, որ պաշտոնական Թեհրանը վաղուց էր սպասում նման քայլի, որը, ըստ նրա, բխում է Եվրամիության պահանջներից, որոնց համաձայն, «Մոջահեդին ալ Խալկը» դասվում է ահաբեկչական կազմակերպությունների շարքը:

Թուրքիան փորձում է սփյուռքի հետ երկխոսության պատրանք ստեղծել

ՏԱԳՈՒՀԻ ՕԶԵՐՅԱՆ

Մինչ թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը Հայոց ցեղասպանությունը խեղաթյուրելու պետական առաջադրանքով շարունակում էր «Սարի աղջիկ» բազմասերիանոց ֆիլմի ցուցադրումն ու ազգային կրթության նախարարությունը «Թուրքերի նկատմամբ հայերի իրագործած ցեղասպանությունը» թեմայով երկրի կրթօջախներում շարադրությունների բաց մրցույթ կազմակերպում եւ դա պարտադրում էր նաեւ Պոլսո հայկական վարժարաններին, որպեսզի հայ ազգային ինքնության հետ քչնամացնի թուրքահայ դպրոցականներին, հանկարծ Թուրքիայի արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլը Հայաստանի հետ հարաբերությունների բարելավման պատրաստակամություն հայտնեց:

Որքան էլ պատրաստակամությունը պայմանավորվի «պահանջատիրությունից պաշտոնապես հրաժարվելու» պահանջով եւ դրա կատարումն անհնար լինի հայկական իշխանությունների համար, այնուամենայնիվ, Հայաստանի հետ մերձեցման Գյուլի ստեղծած պատրանքը ծառայեց նպատակին: Դրան նպաստեց շահագրգիռ միջազգային ուժերին ընդառաջող մամուլը, այդ թվում՝ հայաստանյան: Այսպիսով հայ-թուրքական հարաբերություններում առաջընթացի տպավորություն ստեղծվեց:

Այլ կերպ, Գյուլի պատրաստակամության պատրանքը վերածվեց առաջընթացի տպավորության: Հունիսի 3-ին Մադրիդում ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետ վերջինի հանդիպմամբ դա խորացավ: Առաջընթացի տպավորության խորացումը նպաստավոր պայմաններ ստեղծեց ամերիկահայ կազմակերպությունների հետ երկխոսություն հաստատելու ԱՄՆ-ում Թուրքիայի դեսպանատան նախաձեռնության համար: «Հայ-թուրքական հաշտեցման հանձնաժողովի» հայ անդամները, հայտարարելով սամբուլյան նիստում առաջացած «լավ մթնոլորտի» մասին, հիմնավորեցին նախաձեռնության անհրաժեշտությունը:

Տես • էջ 5

ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹՅՈՒՆ

«Թելեթլաս». միտինգ եւ մասնագիտական եզրակացություն

«Թելեթլասի» գործերի թիվը, հետեւաբար եւ դժգոհությունները օրեցօր ավելանում են: Սրանց զուգահեռ բազմանում են նաեւ այս խնդրով «զբաղվողները», որոնց նպատակն ինքնագովազդն ու դրամաշնորհներ ստանալն են: Նման կազմակերպություններից մեկը, «Սպառողների ազգային ասոցիացիա» անվամբ, երեկ դժվար բնորոշվող մի միջոցառում էր կազմակերպել: Այն չէր կարելի մամուլի ասուլիս անվանել, որովհետեւ լրագրողների փոխարեն միջոցառման հիմնական մասնակիցները «Թելեթլասի» ծառայություններից տուժածներն են: Նրանց եւ ասոցիացիայի ղեկավար Մելիսա Հակոբյանի ջանքերով միջոցառումը վերածվեց միտինգի, որտեղ ոչ ոք մյուսին չէր ցանկանում լսել կամ հասկանալ: Այդուհանդերձ, հաջողվեց լսել հետեւյալը:

Տիկին Մելիսան ասաց, որ 500 բողոք են իրենք ստացել: «Ինչպե՞ս են վարվելու այդ բողոքների հետ եւ ի՞նչ քայլեր են ձեռնարկելու» հարցին նա պատասխանեց, որ դիմելու են «Արմենտելին»՝ պահանջելով միացնել այդ քաղաքացիների հեռախոսները: Մեկ այլ «հերոսական» քայլով էլ ասոցիացիան ոչ պատշաճ ձեւով ծառայություն մատուցելու համար պատասխանատվության է կանչելու «Արմենտելին»: Բնականաբար, որեւէ կերպ չմանրամասնվեց, թե կոնկրետ ո՞ր օրենքների ո՞ր հոդվածները խախտելու համար է դա կատարվելու:

Միջոցառման ժամանակ անդրադարձ կատարվեց տրանսպորտի եւ կապի նախարարի այն հայտարարությանը, որ անհրաժեշտություն չկար նման աղմուկ բարձրացնելու, քանի որ ինքը պայմանավորվածություն ուներ «Թելեթլասի» հետ անհիմն հեռախոսային հաշիվները չեղյալ համարելու մասին: «Հակասվեր» կազմակերպության ղեկավար Վազգա Ամիրխանյանը նշեց, որ խնդիրը պետք է լուծվի ոչ թե «ախպերավարի համաձայնություններով», այլ իրավական հարթության մեջ: Վաճառականների միության նախագահ Ցոլվարդ Գեւորգյանը եւս նշեց, որ այս հարցը պետք է լուծվի դատարանի միջոցով:

Հասարակայնության հետ կապերի հայաստանյան ասոցիացիայի փոխնախագահ Արման Սաղաթելյանը, որն այստեղ էր որպես հրավիրյալ, տեղեկացրեց, որ արդեն իսկ կան դասական հայցեր: Նա նշեց, որ հարցի լուծումն իրենք տեսնում են բացառապես իրավական դաշտում: Իսկ տրանսպորտի եւ կապի նախարարի հայտարարության առնչությամբ նա զարմանք հայտնեց, ասելով, որ ինչպե՞ս կարող է շահերի պաշտպանության գործընթացը խանգարել այդ նույն շահերի պաշտպանությանը:

Հիշեցնենք, որ այս ասոցիացիան մի քանի օր առաջ առաջինը բարձրացրեց այս խնդիրը՝ անհրաժեշտ համարելով դրա լուծման իրավական ճանապարհը: «Այդ պատճառով ի՞նչ օրենքներ են խախտվել», «ինչպե՞ս են պաշտպանվելու տուժած բաժանորդների շահերը» հարցերի պատասխանները ստանալու նպատակով դիմեցինք ասոցիացիայի իրավաբան Դավիթ Սանդուխչյանին.

– Մեր կարծիքով, խախտվել է «Գովազդի մասին» օրենքի 6-րդ հոդվածը, որտեղ ասվում է, որ անթույլատրելի է օգտագործել անչափահասների դյուրահավատությունը եւ անփորձությունը: Կարելի է ավելի լայն դիտարկել եւ ասել, որ օգտագործվել է ընդհանրապես բոլոր սպառողների անփորձությունը: Պոտենցիալ սպառողը չի կարող ակնկալել, թե ի՞նչ տեսակ ծառայություն պետք է ստանա, թե ինչի՞ մասին է խոսքը: Իսկ եթե հստակ ապացուցվի, որ անչափահասներն են այդ ծառայություններից օգտվել, ապա, համաձայն քաղաքացիական օրենսգրքի, անչափահասի հետ կնքված գործարքները կարող են ծնողների կամ օրինական ներկայացուցիչների պահանջով անվավեր ճանաչվել:

Ինձ համար անհասկանալի է նաեւ, թե ինչու է տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունը հաստատել այդ սակագներն ըստ տեսակների՝ գուշակություն, եղանակի տեսություն, ծանոթություն: Նախկինում եղել է ընդամենը մեկ ծառայություն՝ 900 մուտք գործելու սակագինը: Պարզ չէ, թե ինչի համար էր անհրաժեշտ հաստատել ըստ ծառայության տեսակների:

Մեկ այլ խնդիր է «Արմենտելի» ներկայացրած հաշվարկների տարանջատված չլինելը: Այդ հաշիվներից չի երեւում, թե ո՞րն է «Արմենտելի», ո՞րը՝ «Թելեթլասի» գումարը: Եթե առաջինի ծառայությունը կարելի է ընդունել որպես հեռախոսային, ապա «Թելեթլասինը»՝ ոչ: Քաղաքացին կարող է պահանջել տարանջատելու այս գումարները, որպեսզի իմանա բուն հեռախոսային ծառայության բաժինը: Հեռախոսային կանոնների 59-րդ կետի համաձայն, «Արմենտելն» իրավունք չունի անջատելու հեռախոսը, եթե պարտքն առաջացել է ոչ հեռախոսային ծառայություններից: Այսինքն՝ քաղաքացին կարող է նաեւ վճարել հեռախոսային ծառայության մասը եւ պահանջել միացնել հեռախոսը:

Ընդհանրապես կարծում եմ, եզրակացրեց Դավիթ Սանդուխչյանը, որ այստեղ պետք է առանձին գործերով մտնել դատարան, որովհետեւ նույն ձեւով, նույն սխեմաներով դա չի կարելի անել:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԵԿԵՂԵՑԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցու բարձրագույն պարգեւը տեր եւ տիկին Արեք եւ Մոնիկ Երկանյաններին

Հունիսի 15-ին, Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնում, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցու բարձրագույն պարգեւ՝ Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ շքանշան հանձնեց ստամբուլահայ բարերարներ տեր եւ տիկին Արեք եւ Մոնիկ Երկանյաններին:

««Մենք բարձր ենք գնահատում Երկանյանների ազգային եւ հայրենասիրական ոգին, որ նրանք դրսեւորում են մեր սրբավայրերի պահպանման գործում: Մենք նաեւ քաջալերում ենք նրանց հոգատար վերաբերմունքը Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցու եւ Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի հանդեպ››, հանձնելով շքանշանը բարերարներին՝ ասաց հայոց հայրապետը:

Նորին սրբությունը նշեց, որ աշխարհի ամենատարբեր վայրերում հանդիպել է ստամբուլահայերի, ճանաչել նրանց իբրեւ ճշմարիտ հայ քրիստոնյաների ու Մայր աթոռի հավատարիմ զավակների, որոնք խորը նախանձախնդրություն են հանդես բերում ազգային արժեքների պահպանման գործում:

Երախտագիտություն հայտնելով պարգեւի համար՝ տեր եւ տիկին Երկանյանները հավաստեցին, որ այսուհետ եւս հավատարիմ կմնան իրենց ուխտին եւ կծառայեն Հայ եկեղեցուն:

Առաջին անգամ լինելով Հայաստանում՝ ստամբուլահայ բարերարներն այցելեցին նաեւ Սեւանի Վազգենյան դպրանոց, Երեւանի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ մայր եկեղեցի եւ Նորքի Հայորդյաց տուն, ծանոթացան Հայ եկեղեցու գործունեությանը:

Մոսկովյան արձակուրդներ կամ համատեղենք օգտակարն ու հաճելին

Մոսկվայի կառավարությունը հանդես է եկել հեռանկարային նախաձեռնությամբ՝ առաջին անգամ կազմակերպելով Ամառային միջազգային դպրոց, հուլիսի 1-21-ը մերձմոսկովյան Սենեժ գեղատեսիլ լճի ափին գտնվող «Մոսկովիա» ամառանոց-ճամբարում: Դպրոցում, որի աշխատանքին մասնակցելու են հրավիրվել 20-ական բարձր դասարանցիներ ԱՊՀ եւ Բալթյան երկրների ներկայացուցիչները, ուսումնասիրվելու է ռուսաց լեզուն: Ընտրության սկզբունքը բոլորի համար ընդհանուր է, ուսուցման կուրսին պետք է մասնակցեն ռուսերենին վատ տիրապետող աշակերտները: Ամենօրյա 6 ժամանոց պարապմունքները, իրենց հասակակիցների հետ ռուսերենի միջոցով շփումը, զբոսաշրջային ընդգրկուն ծրագիրը, ըստ կազմակերպիչների, զգալիորեն կնպաստեն լեզվի տիրապետման արագացմանը: Ներգրավված են նաեւ մոսկովյան լավագույն ուսուցիչները:

Հայաստանն այս ուսումնական ճամբարում ներկայացված է լինելու ամբողջական կազմով՝ 20 աշակերտ եւ երկու ուղեկցող: Ներկայացված է գրեթե ողջ հանրապետությունը, երեխաներ կան Գյումրիից, Վանաձորից, Ալավերդուց, Արմավիրի, Սյունիքի մարզերից, Երեւանից: Ի դեպ, աշակերտական խմբերին ուղեկցող երկուական հրավիրվածները ներգրավված են լինելու աշխատանքներին դաստիարակի օգնականի կարգավիճակով:

Մոսկվայի կառավարության այս որոշման իրականացմանը մեծապես նպաստել է Մոսկվայում Երեւանի քաղաքապետարանի ներկայացուցչությունը, որի ղեկավար Մ. Նահապետյանը պարտավորվել է հոգալ հայաստանյան աշակերտների ֆինանսավորումը:

ՌՈՄԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆՅԱՆ

Մոսկվա

Անապատացումը լուրջ հիմնախնդիր է նաեւ Հայաստանի համար

Սկիզբը՝ էջ 1

«Թալինի շրջանի մի շարք գյուղերում հողն անապատացել է, մարդիկ թողել, գնացել են ոռոգելի հողերով գյուղեր: Մենք նախագծել ենք մի քանի փոքր ջրամբարներ այդ տարածաշրջանի համար՝ մինչեւ Բաղրամյան ու Արմավիր, ուր հեղեղաջրերը քշել, տարել են հողի վերին շերտը», ասում է գյուղատնտեսական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Էդուարդ Հայրապետյանը: Գիտնականը համոզված է, որ անջրդի տարածքները անապատացումից կարելի է փրկել բացառապես փոքր ջրամբարների միջոցով: Եվ հետաքրքրական դիտարկում է անում՝ մեծ ջրամբարների կառուցումը սովորաբար փող լվանալու հնարավորություն է ընձեռում: Բացի այդ, մեծ ջրամբար կառուցելով հնարավոր չէ ջուր հասցնել դրա գործողության շրջանակից մի փոքր էլ հեռու տարածք: Մերժված ծրագիրը փոքր ջրամբարների կառուցում է նախատեսում նաեւ Սեւանի ավազանի մի քանի գյուղերի համար, որտեղ լճի ջուրը հսկայական հոսանքի ծախսի գնով չգնա 15–20 կմ հեռու անջուր գյուղերը՝ Վարդենիկ, Սարուխան, Ասղածոր:

Հայաստանում հողն անապատի է վերածվում նաեւ սխալ օգտագործման հետեւանքով: Վերջին 10 տարում Արարատյան դաշտավայրում, Սեւանի ավազանի հողերում զանգվածաբար սկսեցին ցորեն ցանել, որը հատուկ խնամք ու ոռոգում չի պահանջում: Ըստ գիտնականի, իրենց ուսումնասիրությունների համաձայն, Սեւանի ավազանի հողահանդակներում հումուսի պաշարն արդեն 30–40 տոկոսով նվազել է: Թե որքան աղետալի ցուցանիշ է դա, հավաստելու համար ասենք, որ միջազգային չափանիշներով, 100 տարվա ընթացքում որեւէ տարածքում հումուսի քանակի 1 տոկոսով նվազումը տագնապի ազդանշան է համարվում այդ երկրի համար: Մեզ մոտ 10 տարվա ընթացքում է հողի մեջ հումուսի պարունակությունը 1 տոկոսով նվազել:

Բերրիության անկումն Արարատյան դաշտավայրում նաեւ այլ պատճառներ ունի՝ հողի աղակալումն ու գերխոնավության պատճառով նաեւ ճահճացումը: Իսկ ոչ հեռավոր անցյալում այդ հողերը եղել են բարձր բերքատու տարածքներ: «Պատճառն այն է, որ ցամաքեցնող, կոլեկտորադրենաժային ցանցն անսարք վիճակում է... Ցավալի է, որ աղուտները հիմնականում սոդայի պարունակությամբ աղուտներ են, եւ առանց քիմիական մելիորացիայի հնարավոր չէ նատրիումը հեռացնել, իսկ դա հսկայական ծախսեր է պահանջում», ասում է Էդուարդ Հայրապետյանը:

Հայաստանում մշակովի հողերը կազմում են 475 հազար հա, ընդամենը այդքանը, պաշարների ավելացումը հնարավոր է 28–30 հազար հա աղուտների, քարքարուտների եւ ճահճային տարածքների մասնակի յուրացումների շնորհիվ: Հայաստանում հողի մոնիտորինգ չի իրականացվում: Այսինքն՝ չի հաշվարկվում՝ որքանո՞վ են ավելանում կամ նվազում անապատային տարածքները, ինչպիսի՞ երեւույթներ են գրանցվում:

Ուշադրությունից դուրս, աստիճանաբար անապատանում են նաեւ լեռնային շրջանի այն տարածքները, ուր անասունների սխալ, գերարածեցման հետեւանքով հողը լերկանում է, զրկվում բուսածածկույթից: Անապատացման լուրջ սպառնալիքի տակ են նաեւ այն շրջանները, որոնցում 1988-ի ավերիչ երկրաշարժից հետո գետնի մակերեսից ներս խզվածքներ են առաջացել եւ դրա հետեւանքով ջրային երակները չորացել են: Անբարենպաստ գործոնների թիվը վերջին տասնամյակում ավելացրել են թունաքիմիկատների կամ պարարտանյութերի անգրագետ կիրառումը, ջրային ռեժիմների խախտումը: Հողի ամլացումը կանխելու եւ գոնե վնասները նվազեցնելու նպատակով բուռն արտահայտված օջախներում հարկ է ձեռնարկել կանաչապատում, իսկ անապատացման ենթակա բոլոր տարածքները քարտեզագրել ու անհրաժեշտ «բուժումներ» նշանակել: Չլինի այնպես, որ մինչեւ պրոբլեմի առաջնահերթության հասարակական հնչեղությամբ գիտակցումն արդեն շատ տարածքներ կորցնենք: Հողն այսօր ոչ միայն գյուղացու հույսն է ու կերակրողը, մեզ նման պետության զարգացման հեռանկարը նաեւ գյուղատնտեսության ճակատագրի հետ է կապվում:

Մարդը կարող է անապատը ծաղկուն այգի դարձնել, կարող է անել եւ հակառակը: Վկան Արարատյան դաշտավայրն է, ուր քաղդեների անտառից միայն հիշողություն է մնացել: Ուշագրավ է, որ նույն երեւույթն Արաքսի աջ ափին չի նկատվում:

Փիրումյանը տնտեսական մրցակցության պաշտպան

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հունիսի 16-ին հրամանագիր է ստորագրել ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի նախագահ Սամվել Ստեփանյանի լիազորությունները՝ իր դիմումի համաձայն վաղաժամկետ դադարեցնելու մասին:

Ռոբերտ Քոչարյանի նույն օրվա հրամանագրով Ֆելիքս Փիրումյանը նշանակվել է ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի նախագահ՝ 5 տարի ժամկետով:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային սարքաւորումը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Թեեւ ընտրական թեժ ժամանակահատվածն արդեն անցյալ է դառնում եւ ազգընտիրները պատրաստվում են գնալ չվաստակած հանգստի, չեն լռում պնդումները, որ մեր երկրում անցկացված ընտրությունները անօրինական են եղել: Անօրինականությունները, փաստորեն, ընտրական գործընթացներում դարձել են սովորական երեւույթ եւ դրանց տրամաբանական շարունակությունը եղավ քաղաքական կոալիցիայի հուշագիրը:

Կոալիցիայի հուշագիրը հակասում է սահմանադրությանը

«Գերագույն խորհուրդ» պատգամավորական ակումբը, շարունակելով դատական գործընթացները նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրություններում տեղ գտած անօրինականությունների դեմ, ներկայացնում է նաեւ նոր փաստեր: Երեկ ժուռնալիստի տանը հրավիրված մամլո ասուլիսի ընթացքում պատգամավորական խմբի նախագահության արած հայտարարության մեջ փաստարկներ են բերվում, որոնցով ապացուցվում է, որ քաղաքական կոալիցիայի հուշագիրը հակասահմանադրական է: (Նշենք, որ իր նախորդ համարներում կոալիցիայի հուշագիրը քննադատող հրապարակումներով հանդես էր եկել նաեւ **«Ազգը»**):

Ըստ ընտրությունների օրինականությունը վերահսկող հասարակական հանձնաժողովի, օգտվելով ընդդիմության դաշտը զբաղեցնող կուսակցությունների անկազմակերպ, թույլ եւ անհետեւողական գործունեությունից, հանրապետականները, «Օրինաց երկիրն» ու ՀՅԴ-ն ՀՀ նախագահի անմիջական աջակցությամբ դեռեւս չկազմավորված պառլամենտական խմբակցությունների պայմաններում ստորագրեցին ՀՀ օրենսդրությամբ չկարգավորվող «քաղաքական կոալիցիայի հուշագիր» կոչվող փաստաթուղթը, որն իշխանությունների ձեւավորման եւ նրանց գործունեության բնագավառում, փաստորեն, սահմանադրական նոր նորմեր է սահմանում: ՀՀ նախագահի եւ խորհրդարանի ընտրություններից հետո Հայաստանի իշխանությունները ձեւավորվեցին ոչ թե ՀՀ սահմանադրական, այլ այդ հուշագրի պահանջներով պայմանավորված կարգի հիման վրա: Այսպես, ՀՀ սահմանադրության 79 հոդվածն ամրագրում է, որ ԱԺ նախագահը եւ նրա տեղակալներն ընտրվում են ԱԺ կողմից, մինչդեռ հուշագրի 6.1 կետի պահանջները պարտադրում են, որ ԱԺ նախագահը լինի ՕԵԿ-ից, տեղակալները ՀՀԿ-ից եւ ՀՅԴ-ից, հուշագիրը պարտադրում է նաեւ, որ ԱԺ մշտական հանձնաժողովների նախագահները լինեն ՀՀԿ-ից, ՕԵԿ-ից եւ ՀՅԴ-ից: Մյուս հակասությունն այն է, որ հուշագրի 6.2 կետի պահանջները պարտադրում են, որ վարչապետն առաջադրվի ՀՀԿ-ի կողմից, մինչդեռ սահմանադրության 55 հոդվածի 4-րդ կետն ամրագրում է. ՀՀ վարչապետը նշանակվում է ՀՀ նախագահի կողմից (գուցե ՀՀ սահմանադրությունը եւ ստորագրված հուշագիրն իսկապես իրար չեն հակասում, եւ մեր քաղաքական դաշտում նախագահն ու հանրապետականները նույնն են, իսկ հասարակությունը դրա մասին չգիտի՞- Մ. Հ.):

Սահմանադրության 55 հոդվածի 4-րդ կետն ամրագրում է, որ կառավարության անդամներին առաջարկում է ՀՀ վարչապետը, իսկ, հուշագրի 6.2 կետի համաձայն, վարչապետն այդ լիազորությունները բաժանել է 4 սուբյեկտի՝ ՀՀ նախագահի, ՀՀԿ, ՕԵԿ եւ ՀՅԴ կուսակցությունների միջեւ: Հուշագրի 7-րդ կետը փորձում է նաեւ կարգավորել կառավարության գործունեության կարգը, որը, ՀՀ սահմանադրության 85 հոդվածի պահանջների համաձայն, սահմանում է ՀՀ նախագահը:

Օրենսդիր եւ գործադիր իշխանությունների ձեւավորման գործընթացներից մեկուսացվել է շուրջ 85 պատգամավոր՝ խորհրդարանի շուրջ 65 տոկոսը՝ «Արդարություն» դաշինք, «Ազգային միաբանություն», «Միավորված աշխատանքային կուսակցություն», մեծամասնական ընտրակարգով ընտրված 56 պատգամավոր:

Պետք է նշել, որ ընդդիմադիր կուսակցությունները ցուցադրաբար եւ ինքնակամ հրաժարվեցին ԱԺ ղեկավար մարմիններ եւ գործադիր ձեւավորելու իրենց իրավունքից: Գաղտնիք չէ, սակայն, որ նրանց թույլ չէր տրվի մասնակցել այդ գործընթացին: Այնուամենայնիվ, իշխանությունները որոշեցին փաստաթղթով, թեկուզեւ հակասահմանադրական, ամրագրել իրենց կամքը:

«Գերագույն խորհուրդ» պատգամավորական ակումբի հայտարարության մեջ կոչ է արվում եւ պահանջվում ՀՀ նախագահից հետեւել ՀՀ սահմանադրության պահպանմանը եւ միջոցներ ձեռնարկել վերականգնելու մեր երկրի սահմանադրական կարգը:

Դժվար է պատկերացնել, որ այս պահանջն ուշադրության կարժանանա եւ առավել եւս օրինական կամ ապօրինի ձեւավորված խորհրդարանի եւ կառավարության կազմում որեւէ փոփոխություններ կենթադրի: Ստորագրված հուշագիրը տրամաբանական շարունակությունն էր նախորդող ժամանակահատվածում կատարվածի:

Գուցե իշխանությունները որոշել են արդեն բացահայտ արտահայտել իրենց իրական վերաբերմունքը հասարակության նկատմամբ, եւ այս հուշագիրը դրա մասին է փաստում:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Կրկին մերժված դիմում

Կարծես ԱԺ ընտրությունները իդեալական էին

Սահմանադրական դատարանը շարունակում է մայիսի 25-ի խորհրդարանական ընտրությունների հետ կապված դիմումների քննարկումը: Երեկ դատարանը սկսեց թիվ 43 ընտրատարածքում մեծամասնական ընտրակարգով գրանցված պատգամավորության 3 թեկնածուների ներկայացրած դիմումի քննությունը: Թիվ 43 ընտրատարածքում հաղթող է ճանաչվել Սամվել Շահգելդյանն «Օրինաց երկիր» կուսակցությունից:

ՍԴ էին դիմել պատգամավորության թեկնածուներ Վանյա Հովհաննիսյանը, Արթուր Գալստյանը եւ Վիկտոր Միրումյանը: Վերջիններից հաղթած թեկնածուին ամենամոտը ձայների քանակով եղել է Արթուր Գալստյանը: Նրա եւ Սամվել Շահգելդյանի ստացած ձայների տարբերությունն, ըստ թիվ 43 ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի ամփոփիչ արձանագրության, կազմել է մոտ 11 հազար:

Ինչեւէ, դիմումատուի կողմը ներկայացրեց իր դիտարկումները: Նշվեց, որ կատարվել են ընտրական օրենսգրքի բազմաթիվ խախտումներ, տրվել է ընտրակաշառք, որի մասին կա նաեւ ինչ-որ տետր՝ համապատասխան գրանցումներով:

Ասվածն, ըստ էության, չփաստվեց: Անգամ, օրինակ, դիմում-բողոքներ չգրելու հանգամանքը «հիմնավորվեց» այն տրամաբանությամբ, թե չգրելը վկայում է խախտումների մասին:

Ըստ թիվ 43 ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, որն, ի դեպ, ըստ ամենայնի բավականին լավ պատրաստված էր, թիվ 43-ի 27 տեղամասերից եւ ոչ մեկում չի գրվել հատուկ կարծիք, չի ներկայացվել եւ ոչ մի բողոք:

Մի խոսքով՝ կողմերի միջեւ հարցուպատասխանը հասավ այնտեղ, որ Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանն առաջարկեց կողմերին հարցնել ու պատասխանել իրենց տված անհասկանալի հարցերին, քանի որ, օրինակ, դատարան ներկայացած Վանյա Հովհաննիսյանը բարկացկոտ պահանջեց ինչ-որ որոշման նախագիծ՝ չկարողանալով պարզաբանել իր պահանջը:

Ինչեւէ, Սահմանադրական դատարանը կայացրեց որոշում, համաձայն որի դարձյալ ներկայացված նյութերը բավարար հիմք չեն թիվ 43 ընտրատարածքում մեծամասնական ընտրակարգով ընտրությունների արդյունքներն անվավեր ճանաչելու համար:

Ընդհանուր առմամբ, տպավորությունն այնպիսին է, կարծես Սահմանադրական դատարան դիմողները ոչ մի կերպ չեն նախապատրաստվել դրան կամ էլ անտեղյակ են օրենսդրական այն բոլոր պահանջներից, որոնք կարող են փաստարկել կամ հիմնավորել ՍԴ ներկայացվող նյութերը:

Մյուս կողմից, հետաքրքրական է, որ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովներն էլ առանձնակի ջանասեր չեն եղել իրենց պարտականությունները կատարելիս: Հատկապես եթե հաշվի առնենք, որ մեծամասնական ընտրակարգով ԱԺ ընտրությունների կտրվածքով հենց ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովներն են պարտավոր լուծում տալ շատ հարցերի:

Կա եւս մեկ հանգամանք: Ընտրախախտումների մասին բազմիցս գրվել է նաեւ մամուլում: Սակայն այս դեպքում էլ չկան ապացուցված փաստեր: Բայց նման պարագայում ինչպե՞ս է պետք վարվել, եթե ապացուցման պարտականություն ունեցող դատարաններն անմասնակից են ընտրական խնդիրներին:

Կրկին ու կրկին մեր իրականության մեջ հանգում ենք կարեւորագույն մի խնդրի, որը վերաբերում է ցանկացած ոլորտում ցանկացած խախտման դեպքում պատասխանատվությանը: Այս հարցն ամենամեծ բացթողումն է յուրաքանչյուր խնդրի առումով:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հ.Գ. Սահմանադրական դատարանն ընտրական գործերի քննությամբ ինքնադրսեւորմամբ էլ է զբաղվում՝ ի հայտ բերելով ինչ-ինչ հակասություններ կամ, նվազագույնը, անբարյացակամ վերաբերմունք ՍԴ նախագահի, անդամների միջեւ: Մասնավորապես այն հանգամանքը, որ ՍԴ անդամ Ֆելիքս Թոխյանի բացակայությունը երեկվա նիստից դարձավ հրապարակային քննարկման առարկա՝ ընդհուպ աշխատակազմի ղեկավարից Թոխյանի բաց թողած նիստերի ցուցակ պահանջելը, ցույց է տալիս, որ Սահմանադրական դատարանում կան ներքին լուրջ խնդիրներ:

ԵՐԹԵՎԵԿՈՒԹՅՈՒՆ

Թերանում ենք նաեւ ներկելիս

Մայրաքաղաքում ճանապարհաշինության ու մայթաշինության առումով դժգոհությունների զգալի մասը վերաբերում էր ընթացիկ աշխատանքներին, դրանց անհաջող կազմակերպմանն ու անորակությանը:

Այսօր արդեն որոշ փողոցներ ավարտուն կամ գոնե կիսավարտ տեսք ունեն: Սակայն շատ փողոցներում աննշմարելի են այսպես կոչված հոծ գծերը, որոնք անջատող գիծ են տարբեր կողմերով շարժման միջեւ: Բացակայում են ոչ միայն հոծ գծերը, այլեւ ասֆալտին նկարվող այն բոլոր նշանները, որոնք նախատեսված են երթեւեկության անվտանգությունն ապահովելու համար:

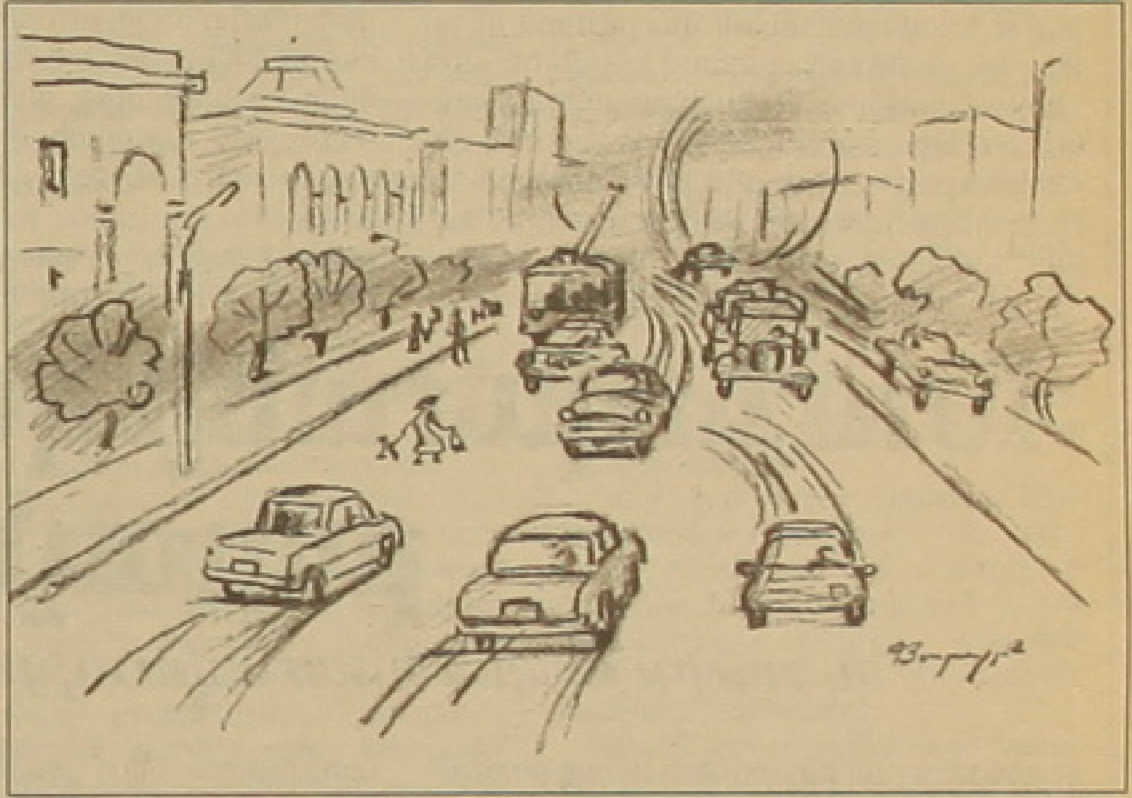

Հետաքրքրական է, որ մեր վարորդներն ընդհանրապես անկարգ վարորդների անուն ունեն, բայց երթեւեկության անվտանգության առումով պատասխանատուներն անվերապահորեն վստահում են վարորդների կարգապահությանը: Սա տարօրինակ է այնքանով, որքանով մեր վարորդները մեծ մասամբ հաշվի չեն առնում բավականին հոծ նշագծերը, ուր մնաց ինքնաբերաբար, սեփական նախաձեռնությամբ ենթարկվեն ենթադրյալ նշագծին:

Ինչ վերաբերում է նորոգված այն փողոցներին, որտեղ կարծես թե ինչ-որ սպիտակ գծեր քաշվել են, ապա մեզ մնում է միայն արձանագրել, որ կա՛մ ներկն է անորակ եղել, կա՛մ ներկարարը: Եվ դա ճիշտ այնպես, ինչպես անորակ են շատ մայթերի սալիկներն ու սալիկապատողները:

Նման պայմաններում ամենաուղիղ իմաստով շահավետ վիճակում են հայտնվել պետավտոտեսուչները: Առանց այն էլ ընտրություններից հետո ակտիվացած ավտոտեսուչների համար այս պարագայում ուղղակի ավելացել են մեքենաներ կանգնեցնելու առիթները: Իսկ վարորդները թերեւս ոչ մի կերպ չեն կարող հիմնավորել իրենց անմեղությունը:

Այսպես թե այնպես, անավարտությունն ու ամեն ինչ կիսատ-պռատ թողնելը վերջին ժամանակների համար դարձել են բնութագրիչ մեծություններ: Ինչ էլ անենք, անպայման թողնում ենք կիսատ՝ չանհանգստանալով հնարավոր վտանգավոր հետեւանքներից:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Մասնագիտական սեմինար՝ ֆրանսերեն դասավանդողների համար

Երեկ Հայաստանի ֆրանսիական համալսարանում մեկնարկեց «Ստեղծագործական պահը ֆրանսերեն լեզվի դասերին» թեմայով սեմինար ֆրանսերեն դասավանդողների համար:

Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանության աջակցությամբ, Ֆրանսերեն դասավանդողների հայկական ընկերակցության ու «Հայկական ալյանս ֆրանսեզ» կազմակերպության նախաձեռնած սեմինարը վարում են Ֆրանսիայից եւ Շվեյցարիայից ժամանած մասնագետները:

Ֆրանսերենի մեր ուսուցիչներն ու դասախոսները մինչեւ հունիսի 20-ը դասախոսությունների եւ գործնական պարապմունքների միջոցով կծանոթանան այդ լեզվի դասավանդման ժամանակակից մեթոդներին: Կազմակերպիչների հավաստմամբ, ֆրանսերենի հայաստանյան մասնագետները կծանոթանան նաեւ ֆրանսիացիներին այսօր հուզող մշակութային, սոցիալական, տնտեսական խնդիրներին: «Ի վերջո, նրանք կթարմացնեն ֆրանսերենի իրենց գիտելիքները, քանի որ լեզուն հարափոփոխ է, իսկ նրանցից շատերը չունեն լեզուն կրողների հետ կենդանի շփման մեջ լինելու հնարավորություն»:

Ֆրանսերեն դասավանդողների հայկական ընկերակցությունը, որ զբաղվում է ֆրանսերեն դասավանդողների մասնագիտական որակավորման բարձրացման, Հայաստանի կրթական համակարգում ֆրանսերենի դերի ամրապնդման եւ առհասարակ մեր երկրում ֆրանսախոսության զարգացման խնդիրներով, նման սեմինար արդեն կազմակերպել է անցյալ տարի՝ 80 մասնագետների մասնակցությամբ: Այս անգամ Հայաստանի ֆրանսիական համալսարանում հավաքվել էին շուրջ 150 ֆրանսերեն դասավանդողներ: Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպան Անրի Կյունին նրանց կոչեց այդ լեզվի ուսուցման ընթացքում հատկապես ուշադրություն դարձնել իրենց սաների ստեղծագործական մտքի զարգացմանը, ինչպիսին թեման եւ ընտրված է առաջիկա չորս օրերի աշխատանքի համար:

Լ. Գ.

Առաջիկա օրերին անկայուն եղանակը կպահպանվի

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանի տարածքում առաջիկա օրերին անկայուն եղանակը կպահպանվի, առավելապես օրվա երկրորդ կեսին կլինեն տեղումներ, ամպրոպ, իսկ առանձին շրջաններում՝ նույնիսկ կարկուտ: Հունիսի 19-22-ը սպասվում է առանց տեղումների եղանակ, եւ օդի ջերմաստիճանը կնվազի 2-4 աստիճանով:

Ինչպես հայտնեց «Հայհիդրոմետ» վարչության օդերեւութաբանական կանխատեսումների բաժնի պետ Զարուհի Պետրոսյանը, Երեւանում այդ օրերին առավելագույն ջերմաստիճանը կլինի 30-32 աստիճան, նվազագույնը՝ 20-28:

Խորհրդարանի կշիռը որոշվում է բմբուլներով

Մեկ տարին որպես հնարավորությունների գնահատման երաշխիք

Խորհրդարանը նորից դարձավ կառավարության օրենքներ վավերացնող կցորդ ինչ-որ ամորֆ մարմին։ Եթե այսպիսի կարգավիճակ էր ունենալու երկրի օրինաստեղծ մարմինը, ապա կարելի էր սահմանադրության մեջ փոփոխություն կատարելով վերածել կառավարության ենթակայության տակ գործող ինչ-որ իրավաբանական վարչության եւ անել ինչ մտքներով անցնում է։ Ավելին, այդ դեպքում նույնիսկ մի քանի առավելություններ կարելի էր գրանցել։ Նախ՝ մարդիկ գոնե մրցույթներով կզբաղեցնեին պաշտոնները եւ ընտրություններ կազմակերպելու համար ծախսվող գումարները կարելի կլիներ ուղղել, ասենք, կորսված ավանդների վերադարձմանը։ Իսկ ընտրողների առաջ թատրոններ խաղալու ժամանակ չէր լինի։

Երկրորդ՝ թաղային հեղինակությունները, պատվից գործ համարելով ինչ-որ մի վարչության շարքային աշխատակիցը լինել, մտքով իսկ անց չէին կացնի պատգամավոր դառնալ։ Արդյունքում օրինագծերի վրա աշխատող, առավելագույնը, պոպուլիստներ կունենայինք, ինչը, բնականաբար չարյաց փոքրագույնը կարելի է համարել։ Թե չէ, ստացվում է, որ ամբողջ չորս տարի էն գլխից տապալված ներկայացման ականատես հանդիսատեսն ենք դառնալու։

Վերջինիս մի արարն էլ ստիպված կլինենք դիտել հունիսի 19-ին։ Այդ օրը, իբր, խորհրդարանը պետք է քննարկի կառավարության վստահության հարցը։ Այսինքն, իբր, նրա որոշումից է կախված կառավարությունը կաշխատի՞, թե՞ հանրապետության նախագահը ստիպված կլինի նոր քաղաքական կոալիցիա կազմելու մասին մտածել։ Բայց քանի որ ընդդիմությունը խորհրդարանում իր այս թվակազմով քաղաքական մի գրոշ իսկ չարժե, ապա վստահաբար կարելի է պնդել, որ վարչապետի պաշտոնում շարունակելու ենք տեսնել Անդրանիկ Մարգարյանին։ Նույնիսկ հիմա կարելի է ուրվագծել անգամ ԱԺ-ում այդ օրը խաղարկվելիք մասի նախապատրաստվող սցենարը։ Անդրանիկ Մարգարյանը ամբիոնից կկատարի իր պլանը՝ կներկայացնի, իբր, կառավարության գործունեության ծրագիրը։ Եթե կոալիցիային հաջողվի մի առիթով էլ խռովեցնել ընդդիմությանը, ապա կարող է հուսալ այդ նիստին նրա բացակայությունը, եւ կառավարության ծրագիրը, որպես աշխարհում եզակիներից մեկը, որը որեւէ հարցի տեղիք չի տալիս, կհաստատվի խորհրդարանում։ Որեւէ մեկը կոալիցիայից, բնականաբար, չի համարձակվի այդպիսի ծրագրի կապակցությամբ հարց հնչեցնել եւ նեղացնել «շեֆին»։

Բանն այն է, որ կոալիցիան կարծես թե միտված է իր ներսում ոչ մի գնով ընդդիմադրություն թույլ չտալուն։ Դրա օրինակը ցույց տվեց օրինակելի երիտասարդ հանրապետական Վազգեն Խաչիկյանը, որը ԱԺ ղեկավար կազմի ընտրության բեմադրության ժամանակ հատուկ ելույթ ունեցավ միայն նրա համար, որ «ջախջախի» իր գործընկերոջը, որը զարմանալի համարձակություն դրսեւորեց ընդամենը հարց ուղղելու, թե ինչու ներկայացվող թեկնածությունների հետ այլընտրանքային թեկնածու եւս չի առաջադրվում։ Ինչ խոսք, հանրապետականները այդ օրը փայլուն հանձնեցին քննությունը. նրանք գործընկեր կուսակցություններին եւ նախագահին վստահեցրին, որ իրենք ներսից ամեն ինչ անում են, որ պահպանվի կոալիցիայի ստորագրած «փաստաթղթի» չափազանց կարեւոր այն կետը, որ յուրաքանչյուր անդամ կուսակցություն պարտավոր է ամեն ինչ անել կոալիցիան պահպանելու համար։

Ինչքան կհաջողվի այս կերպ փոշի փչել մարդկանց աչքերին. ահա գլխավոր հարցը։ Կողմերից եւ ոչ մեկը չի վստահում մյուսին։ Բոլորն էլ կարծում են, թե իրենց հետեւում դավեր են նյութվում, դրա համար էլ չափից ավելի կազմակերպված են երեւում։ Կոալիցիայի ճակատագիրը պարզ կդառնա մեկ տարի հետո միայն։ Մեկ տարի գործելու է խորհրդարանն արձակելու արգելանքը։ Մինչ այդ կոալիցիոն ուժերը նախագահի ճնշմամբ կպահպանեն միասնականությունը, քանի որ որեւէ դեպքում իմփիչմենթի հարցի բարձրացումը արմատական ընդդիմության կողմից չի բացառվում։ Եթե անգամ այդպիսի զարգացումները հասնեն մինչեւ սահմանադրական դատարան, մահացու կարող են լինել հենց հանրապետության նախագահի համար։ Իսկ ՍԴ-ին չվստահելու բոլոր նախադրյալները վերջինս ունի առավել քան երբեւէ։

Իսկ ահա մեկ տարի հետո կարող են բացվել բոլորի խաղաքարտերը։ Կառավարությունում կատարված վերջին փոփոխությունների արդյունքների գնահատման ժամանակ արդեն ակնհայտ կդառնան տանուլ տվողները եւ շահողները, դավերն էլ կբացահայտվեն այն ժամանակ։ Ըստ էության հանրապետության նախագահի համար էական որեւէ նշանակություն չունի՝ ինչպիսին կլինի իր հենարանը խորհրդարանում։ Կարեւորը, որ անպայման լինի եւ նա ամեն ինչ կանի դա ապահովելու համար՝ ցանկացած ուժի հաշվին։ Այս տեսակետից քաղաքական ուժերին ավելի շատ է պետք հասկանալ՝ ինչ է իրականում կատարվում, եւ որն է այս ամենի հեռահար նպատակը։ Նրանցից ոչ մեկը սակայն իրականում գլուխ չի հանում՝ ինչի մեջ է ինքն ընկել։ Ուստի պետք է սպասել, որ այս հարցի բանալին նրանք կսկսեն որոնել այս մեկ տարվա ընթացքում գաղտնի բանակցություններով, նոր դաշինքներ ստեղծելու միջոցով, որի նպատակը, բնականաբար, սեփական հեռանկարի ապահովագրումը կլինի։ Չմոռանանք, որ հանրապետության նախագահի վերջին պաշտոնավարման շրջանն է։ Նրանք պետք է հասկանան՝ որն է իրենցից հետո իշխող քաղաքական ուժը ապագայում։ Բնականաբար նրանք կոալիցիայով չեն նախապատրաստվելու նոր իշխանափոխությանը։ Դրա համար նրանք չափազանց տարբեր են միմյանցից։

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Իրադարձություններն առաջ են անցնում

«Օրերի» հերթական համարը

«Օրերի» 2003 թ. հունվար-մարտյան համարը կարեւորել է հայաստանյան եւ արտերկրյա մի շարք քաղաքական, մշակութային, մարզական իրադարձություններ։

Ենթադրությունները հայաստանյան մարտյան քաղաքական մթնոլորտի կամ, ինչպես խմբագրականում ասված է, ատելության ու թշնամանքի եւ դրա պատճառների մասին, պերեւս մակերեսային են, քանի որ մեր իրականության ակնհայտ հակասությունները չէին կարող պայմանավորված լինել զուտ քարոզչության այս կամ այն եղանակով։ Սա մի պատեհ առիթ էր հասարակության խոցելի «մերկացումների» եւ նրա ընդերքում եղած տրամադրությունների։ Իհարկե, Հակոբ Ասատրյանի հետ համակարծիք ենք, որ այս «մի կտոր հողը» պիտի պահպանել, սակայն ինչպե՞ս եւ ումո՞վ, երբ նահանջն այսքան ակնհայտ է։ Այս առումով հետաքրքրական են վերլուծաբան Հովսեփ Խուրշուդյանի հետընտրական կանխատեսումները։ Զուգահեռներ անցկացնելով 1991-1992 թթ. հայաստանյան քաղաքական իրավիճակի եւ ներկայի միջեւ, վերլուծաբանը ղարաբաղյան պատերազմի հաղթանակը պայմանավորում է բանակի մարտական ոգով ու թիկունքում ժողովրդի եւ իշխանությունների համախմբմամբ եւ ոչ թե ԽՍՀՄ-ից Հայաստանին ժառանգություն մնացած սպառազինությունների փոխանցմամբ, ինչը՝ արտաքին զանազան վտանգներին դիմակայելը, դժվար կլինի այսօրվա իշխանությունների նկատմամբ անվստահության պայմաններում։ Ապա եւ Հայաստանում սպասվող քաղաքական իրադարձությունների (որ մեզ մոտ ընդամենը պաշտոնաբաշխման հերթական կարուսել է ընդամենը) կանխատեսումներ կատարում (ընթերցողի համար այսօր արդեն ուշացած, որովհետեւ ամեն ինչ որոշված է ես քեզ, դու ինձ կարգախոսով)։

Իրադարձությունների հոսքում «Օրերը» կարեւորել է մարտի 21-23-ը Բրատիսլավայում տեղի ունեցած ԵՀՄՖ առաջին ֆորումը՝ 10 երկրներից մամուլի եւ լրատվամիջոցների 20 ղեկավարների, լրագրողների մասնակցությամբ։ Ֆորումի ընդունած բանաձեւի մեջ կարեւորվել են եվրոպահայ լրատվամիջոցների միասնական տեղեկատվական ցանցի, Հայաստանում եւ արտերկրում համահայկական լրատվական կենտրոնի, եվրոպահայ լրագրողների մամուլի ակումբի ստեղծումը։

Սլովակիայի արտգործնախարար Էդուարդ Կուկանի հետ «Նոյյան տապանի» Բրատիսլավայի թղթակցի հարցազրույցում նախարարը երկու պետությունների համագործակցության զարգացմանը կողմնակից լինելով, նշում է, որ ներկայում ամենաէական համագործակցությունը էներգետիկայի բնագավառում Սլովակիայի օգնությունն է Մեծամորի ատոմային էլեկտրակայանի արդիականացման աշխատանքներին։

Կարելի է առանձնացնել Հակոբ Ասատրյանի հեղինակությամբ լուսանկարիչ Գարիկ Ավանեսյանին (Գարի Ռոսս) նվիրված հրապարակումը։ 1988-ին սումգայիթյան կոտորածից մեկընդմիշտ Ադրբեջանից հեռացած լուսանկարիչը Մոսկվայից հետո հաստատվում է Պրահայում։ Մետաղների առեւտրով զբաղվող Գարի Ռոսսի համար լուսանկարչությունը հոբբի է, սակայն մինչ այսօր մասնակցել է 30 երկրներում 50 սալոնների կազմակերպած լուսանկարչական ցուցահանդեսների՝ արժանանալով մի քանի պարգեւների եւ դիպլոմների։

Հանդեսում հրապարակված է հատված չեխ լեռնագնաց Արնոշ Չեռնիկի «Արշավ դեպի Արարատ» գրքից, որ ճամփորդական գրառումներ են, մտորումներ «գոյության եւ կյանքի անցողիկության» մասին։

Մեծանուն երգահան Ավետ Տերտերյանի մասին ուշագրավ հրապարակման մեջ Անահիտ Հովսեփյանն անդրադառնում է Տերտերյան մարդու եւ արվեստագետի կյանքի տարբեր դրվագներին, աշխարհի հայտնի բեմահարթակներում նրա հանրահայտ ստեղծագործությունների կատարումներին։ Նվագավար Էկկեհարդ Քլեմի՝ Տերտերյանին տված «Հայաստանի երաժշտական սեյսմոգրաֆը» բնորոշման մեջ խտացված է արվեստագետի ստեղծագործությունների տարընթացություն - հակասությունները։

Մարզական հրապարակումներում անդրադարձ է կատարված Հայաստանում գեղասահքի պատմությանը եւ Հայաստանի ֆուտբոլի հավաքականի ռումինացի մարզիչ Միխայ Ստոյկիցային։

Վերջում տեղեկացնենք, որ «Օրերով» հետաքրքրվողները հանդեսի սահմանափակ թվով համարներից կարող են ձեռք բերել «Ազգ» թերթի խմբագրությունից։

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԱՅԼԱԲԱՆԱԿԱՆ

Նորագույն դեմոկրատիա

Էշը «Ոչխարի խուց» փակ բաժնետիրական ընկերության փոխտնօրենն էր։ Ըստ էության գործավարությունն ամբողջությամբ իր վրա էր, քանի որ տնօրենը՝ Հովիկը, հանգստանում էր Եդեմ կղզում ու վերադառնալու միտք չուներ։

Ընկերության հերթական ժողովին ներկա էին գլխավոր բաժնետերերը՝ աղվեսը, բորենին, փորսուղը, խոզը, առյուծը, օձն ու կարիճը։ Ներկա էր նաեւ Հովվի զարմիկի թոռնուհին՝ գառնուկը։

Օրակարգում օպտիմալացման ծրագրի հաստատումն էր։

Առյուծը խոսք առավ.

– Մեր սիրելի Հովիկը զայրացել է Արծվի վրա, հոգնել նրա ազատական ճառերից։ Որպես իր գերիշխանության խորհրդանիշ սա է ուղարկել,– դողդոջուն թաթով վեր հանեց արծվի կտրված գլուխը,– հարգենք նահատակի հիշատակը մեկ րոպե լռությամբ։

– Ազատության խորհրդանի՞շ,– քրքջաց բորենին՝ դժկամությամբ թաթերի վրա ելնելով։

– Հովվի գործերն անիմանալի են։ Օպտիմալացման ընդդիմախոսներից մեկն արդեն չկա։

Բոլորը խեթ-խեթ նայեցին առյուծին։ Վերջինս, որ ներկայացնում էր արհկոմիտեն եւ ժողովրդավարության խորհրդանիշն էր, չգիտեր ուր թաքցներ ջրոտված աչքերը։

– Այսպես,– ժողովը շարունակեց էշը,– նախքան օրակարգին անցնելը կազմակերպչական հարցեր։ Ո՞վ է փոխարինելու արծվին, ո՞վ է ազատականը մեր մեջ։

– Բորենին,– ֆշշացրեց օձը գլուխը պոչից վեր հանելով,– նա մեզ ազատում է անպետք լեշերից։

– Այս պայմաններում ես չեմ կարող աշխատել։ Հրաժարական եմ տալիս,– խուլ մռնչաց առյուծը։

– Առաջարկում եմ խոզին այդ պաշտոնում,– մայեց գառնուկը, որը մինչ այդ լուռ երեքնուկ էր որոճում։

Քանի որ այլ թեկնածուներ չկային, ընտրությունն անցավ միաձայն, ավելի ճիշտ՝ անձայն։

– Առողջապահության եւ սոցիալական ապահովության բնագավառում առաջարկում եմ հոտի կերը քչացնել,– օրակարգի հարցերի քննարկմանն անցավ իր գործին լավ գիտակ օձը,– հեղուկները կչքանան, կաթը կխտանա։ Քչով յոլա գնացողն առանց այդ էլ կապրի։

– Ոչխարների խուզը պետք է եռամսյակը մեկ կատարել,– ասաց հարկահավաք կարիճը,– բացի դրանից գլխի բուրդն էլ պետք է խուզել։

Ծրագրեր ենք մշակում ողջերից կաթ ստանալու եւ դմակից օծանելիք պատրաստելու ուղղությամբ։

– Առաջարկում եմ տերմինաբանական փոփոխություն։ Արտագաղթ, է՜ է՜, վաճառք բառը փոխարինել մորթով,– ֆսֆսաց տնտեսության համար պատասխանատու փորսուղը,– ինչո՞ւ վաճառենք, որ ուրիշնե՞րը մորթեն։ Մենք կմորթենք։ Համ կաշին մեզ կմնա, համ միսը։

– Համաձայն եմ։ Միայն չափը չպետք է անցնել,– ծանրակշիռ վրա բերեց արոտավայրի պահապան աղվեսը,– կգա ժամանակ, երբ նոր արոտավայրեր ձեռք բերելու համար հարկ կլինի թե խուզել, թե վաճառել եւ թե մորթել մեր հարազատ, մեր պաշտպանած ոչխարներին։

– Մկկա՜,– երախտագիտությունը հայտնեց գառնուկը։

Առյուծը մի պահ բարձրացրեց գլուխը, թափահարեց փրչոտ բաշը, բացեց սրատամ երախը, բայց այնպես էլ մռնչյուն չարձակեց։

– Է՜, կամաց,– քրքջաց բորենին,– հիմա ժամանակները այլ են։ Դու կաս լոկ իբրեւ խորհրդանիշ։

– Առյուծը ես եմ,– խռխռաց խոզը,– որովհետեւ... շարունակել չկարողացավ, քանի որ կաղինը կոկորդը թռավ ու սկսեց հազալ։

– Եկեք եզրափակենք,– շեշտադրեց էշը,– ոչխարներին վայրկյան անգամ անտեր թողնել չի կարելի։ Անդուլ զբաղվենք հոտի կարիքները հոգալու սուրբ գործով։ Մոռացա։ Առյուծ, ե՞րբ ես մեկնելու Հովվի մոտ։

Մարդը, որը նկարահանում էր այս ամենը, իրեն դժվարությամբ էր զսպում։ Անընդհատ գլուխը դժգոհ տմբտմբացնում էր։ Երբ ժողովը վերջացավ, նա տուն գնաց։

– Կաթսան կրակին դիր։ Գառան խաշլամա ենք ուտելու։

ՆԻԿՈԼԱՅ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

«Մոտակա ամիսներին հացի գները չեն բարձրանա: Հետագայում, եթե որեւէ արտակարգ բան տեղի չունենա, ապա բնակչությունն այդ մասին տեղեկություններ կստանա մեզնից: Սա հացի խնդիր է, «լինե՞լ, թե՞ չլինելու» խնդիր է», երկուշաբթի օրը մամուլի ասուլիսում ասաց նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն:

Ղեկավարին լրատվամիջոցները: Այդ օրերին հանրապետության նախագահը «Սուրբ երրորդության» հետ (հիշենք նրանց նախընտրական կերակուրը՝ «Ստավինենք մեր մսերին եւ բազկին», «Քո օրենքը՝ քո երկրում», «Փոխենք մեր կյանքը») տոորսֆելների բաժանման սակարկություն էր անում:

Եթե Հայաստանում ներքին շուկան ապահովում է հացի մոտ 40 տոկոսը, ապա Վրաստանը այս առումով առավել խոցելի է. նախկին մի քանի տարիներին Վրաստանն ապահովել է ստացված հացի մոտ 20 տոկոսը:

...րը չեն բարձրացել: Մեկ կգ ալյուրը վաճառվում է 130-170 դրամով՝ կապված որակից: Պահպանվել են հացի գները: «Վրաստանում հացահատիկի, ալյուրի ներկրման մենաշնորհ չկա», ասաց Չխենկելին:

Ի տարբերություն Վրաստանի, Հայաստանում «հացի բիզնեսը» տնօրինում են մի քանի մականունավոր անհատներ, ովքեր ԱԺ պատգամավոր ընտրվելով հնարավորու...

Վրաստանում հացի գները կարգավորում է պետությունը

Հայաստանում այդ հարցով զբաղվում են մի քանի մականունավոր պատգամավորներ՝ հանրապետության նախագահի թույլտվությամբ

Երբ Հայաստանում խորհրդարանական ընտրությունների հաջորդ օրը թանկացան հացի գները, Թբիլիսիում տարածվեցին խոսակցություններ, թե նույնը տեղի կունենա Վրաստանում, այսինքն՝ նոյեմբերի 3-ին վրացիները կուտեն թանկ հաց:

«Այս տարի մի շարք երկրներում սպասվում է հացահատիկի գործ բերք, դրանք այն պետություններն են, որտեղից ներկրվում են (Վրաստան) ալյուր եւ հացահատիկ: Բայց մենք ունենք այլ աղբյուր: Վերջին 10-12 տարիներին մեզ օգնում են մեր ամերիկացի ընկերները: Հույս ունենք, որ այդ օգնությունը կշարունակվի նաեւ այս տարի», ասաց Շեւարդնաձեն:

Հայաստանում հացի եւ ալյուրի թանկացման մասին առաջինը տեղեկացրին լրատվամիջոցները: Այդ օրերին հանրապետության նախագահը «Սուրբ երրորդության» հետ (հիշենք նրանց նախընտրական կերակուրը՝ «Ստավինենք մեր մսերին եւ բազկին», «Քո օրենքը՝ քո երկրում», «Փոխենք մեր կյանքը») տոորսֆելների բաժանման սակարկություն էր անում:

Եթե Հայաստանում ներքին շուկան ապահովում է հացի մոտ 40 տոկոսը, ապա Վրաստանն այս առումով առավել խոցելի է. նախկին մի քանի տարիներին Վրաստանն ապահովել է ստացված հացի մոտ 20 տոկոսը:

«Մենք հացահատիկը ներկրում ենք Ռուսաստանից, Ուկրաինայից, Ղազախստանից՝ մեկ կիլոգրամը 20 ցենտով: Ռուսաստանում եւ Ուկրաինայում հացի գներն արդեն բարձրացել են: Մենք եւս ունենք մտահոգություններ, բայց ունենք հացահատիկի կուտակված պաշարներ, ինչը թույլ կտա հացի գները մոտակա ամիսներին պահել անփոփոխ», «Ազգի» հետ զրույցում ասաց Վրաստանի գյուղատնտեսության սննդարդյունաբերության բաժնի փոխղեկավար Միխայիլ Չխենկելին:

Թբիլիսիում հացի, ալյուրի գները չեն բարձրացել: Մեկ կգ ալյուրը վաճառվում է 130-170 դրամով՝ կապված որակից: Պահպանվել են հացի գները: «Վրաստանում հացահատիկի, ալյուրի ներկրման մենաշնորհ չկա», ասաց Չխենկելին:

Ի տարբերություն Վրաստանի, Հայաստանում «հացի բիզնեսը» տնօրինում են մի քանի մականունավոր անհատներ, ովքեր ԱԺ պատգամավոր ընտրվելով հնարավորություն են ստացել առնվազն չորս տարի մեզ բելադրել, թե հասկապես ինչ գներով ենք պարտավոր ալյուր գնել, հաց ուտել:

Այլեւս գաղտնիք չէ, թե ովքեր են այդ «ընտրյալները» եւ ինչ դերակատարություն են նրանք ունեցել իրարահաջորդ վերջին բոլոր ընտրություններում:

Միխայիլ Չխենկելին մեր զրույցում ասաց, որ Վրաստանում հացահատիկի, ալյուրի ներկրման ինչ-որ ձեւով պետությունը վերահսկում է, հետեւաբար՝ հացի գներն այս հանրապետությունում կարգավորում է պետությունը: Խոսքը, մասնավորապես, ամերիկյան օգնության մասին է, ինչի վրա կրկին հույս է դրել Շեւարդնաձեն:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Թբիլիսի

Թուրքիան փորձում է սփյուռքի հետ երկխոսության պատրանք ստեղծել

Սկիզբը՝ էջ 1

Խոսքը տվյալ դեպքում Թուրքիայի արտգործնախարարության հետախուզության եւ հետազոտությունների բաժանմունքից Քադրի Էջվեթ Թեզջանի մասին է: Թուրքական իշխանությունները Հայաստանի եւ հայ-թուրքական հարաբերությունների ապագայի մասին սփյուռքի տեսակետներին ծանոթանալու համար նրան լիազորում են, իսկ ԱՄՆ-ում թուրքական դեսպանատունը հայկական կազմակերպություններին առաջարկում է հանդիպել նրա հետ:

Թուրք-ամերիկյան տարաձայնությունների ներկա փուլում Յայաստանի հետ իր հարաբերությունների բարելավման, ինչպես նաեւ սփյուռքի հետ այսպես կոչված երկխոսության հաստատման այս երկու նախաձեռնությունները Թուրքիայի համար միանգամայն շահեկան են: Այն առումով, որ նախաձեռնությունների դրական արձագանքի դեպքում, անկախ դրանց պատրանքային բնույթից, դրանք ուժի մեջ էին մնալու, ընդ որում՝ որպես Թուրքիայի բարի կամքի դրսեւորում: Թեեւ նախաձեռնությունների բացասական արձագանքը հանգեցնելու էր դրանց ձախողմանը, սակայն ձախողման պատասխանատվությունն ընկնելու էր Հայաստանի եւ սփյուռքի վրա: Այս պայմաններում, ինչ խոսք, Հայաստանը դառնալու է հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման համար գործադրվող ամերիկյան ճնշումների թիրախը:

Ուրեմն, թուրքական վերոհիշյալ նախաձեռնությունները չափազանց հաշվենկատ էին: Դա ենթադրում էր արձագանքի հաշվենկատությունը, ինչն առաջին հերթին վերաբերում էր հայկական կազմակերպություններին, որովհետեւ Թեզջանը թուրքական պետության ներկայացուցիչն էր, այդ իսկ պատճառով նրա հետ ամեն մի հանդիպում ընկալվելու էր սփյուռքի հետ երկխոսություն հաստատելու Թուրքիայի պատրաստակամության ընդառաջում, ինչը համադրվելու էր Հայաստանի հետ հարաբերությունների բարելավման Գյուղի պատրաստակամության հետ:

Ավելին, քանի որ հանդիպման նպատակը ինչպես բարելավման դեպքում, երկխոսությունը չէր, այլ երկխոսության պատրանքի ստեղծումը, ուստի Թուրքիայի համար ամենեւին կարեւոր չէր, թե Թեզջանին քանի՞ կազմակերպություն կընդունի, կամ ինչի՞ կհանգեցնեն նրա հանդիպումները: Բայց որ դրանք լուրջ վնաս էին հասցնելու Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացին՝ ակնհայտ էր: Միաժամանակ թուրքերին տալով հավելյալ լծակ, նրանց հետ բանակցություններում կաշկանդելու էր հայկական կողմին:

Որքան էլ դա պայմանավորվի Հայոց ցեղասպանությունը չճանաչելով հանդերձ որպես զսպաշապիկ Թուրքիայի դեմ օգտագործելու պաշտոնական Վաշինգտոնի նկատառումներով, այնուամենայնիվ, Հայ դատի հանձնախումբը Թեզջանի հետ հանդիպման առաջարկը միանգամայն իրավացիորեն կտրականապես մերժեց: Միաժամանակ նա հայկական կազմակերպություններին կոչ արեց չընկնել թուրքերի նոր ծուղակը:

Հակառակ դրան, Թեզջանի հետ հանդիպման պատրաստակամություն հայտնեց Ամերիկայի հայկական համագումարը: Թերեւս դա կարելի էր պայմանավորել ԱՄՆ Պետքարտուղարությանը ծառայություն մատուցելու պարտավորությամբ, եթե համագումարը չմոռանար, որ հանդիպման առաջարկը թուրքական կողմն է արել, ուստի նա էլ պետք է հայտնի, թե Թեզջանն ինչ նպատակ է հետապնդում, նրան որ հարցերն են հետաքրքրում եւ ինչպիսին են դրանց նկատմամբ Թուրքիայի մոտեցումները: Համագումարը, սակայն, ոչ միայն մոռացավ, այլեւ առաջ անցնելով թուրքերից, ինքն առաջարկեց հանդիպման օրակարգում ընդգրկել Հայոց ցեղասպանության ճանաչման, Հայաստանի եւ Թուրքիայի դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման, սահմանների վերաբացման, Ղարաբաղյան հիմնահարցի խաղաղ կարգավորման եւ թուրքահայ համայնքի իրավունքների հարցը, ընդ որում նախազգուշացնելով. «Այլապես մենք մերժում ենք հանդիպումը»:

Ինչո՞ւ, որպեսզի պատրանք ստեղծվի, թե հանդիպման համար թուրքական կողմին նախապայմաններ է առաջադրվում: Մինչդեռ թուրքական պետությունը Թեզջանին հենց այդ հարցերի շուրջ ԱՄՆ հայկական կազմակերպություններում տիրող կարծիքները ճշտելու եւ քննարկումներին սփյուռքի հետ Թուրքիայի երկխոսության բնույթ հաղորդելու առաջադրանքով էր լիազորել: Հասկանալի է, որ Թեզջանը հայտարարելով հանդերձ, թե «երկխոսության հիմքում չպետք է դրվեն ինչ-ինչ նախապայմաններ, սիրահոժար հանդիպում է համագումարի ներկայացուցիչների հետ»:

Այլ կերպ, Թեզջանը գիտեր, որ օրակարգում քննարկման դրվող խնդիրները չեն կարող նախապայման լինել, եւ դրանք որպես այդպիսին ներկայացնելու համագումարի փորձերով ականատես եղավ ճղճիմ մտածողությանը: Այդ առումով ավելի քան ճղճիմ էր Թեզջանի հետ ՄԱԿ-ում Թուրքիայի ներկայացուցչությունում հանդիպելու առաջարկի ընդունումը: Ակնհայտ է, որ երբ հանդիպման վայրը ընտրում է առաջարկող կողմը, ապա հանդիպումը վերածվում է ընդունելության: Այդ ընթացքում հանդիպման առաջարկն ինքնաբերաբար դառնում է հրավեր:

Ուրեմն Ամերիկայի հայկական համագումարը, հանդիպելով Թեզջանի հետ թուրքական ներկայացուցչությունում, ընդառաջել է հրավերին, թերեւս դրանով էլ նպաստել սփյուռքի հետ երկխոսություն հաստատելու ԱՄՆ-ում Թուրքիայի դեսպանատան նախաձեռնությանը: Ցավոք, դրան ընդառաջեց նաեւ Ռամկավար Ազատական կուսակցության Արեւելյան շրջանի վարչությունը: Ինչ վերաբերում է Թեզջանի հետ վերջիններիս հանդիպումների հնարավոր հետեւանքներին, ապա դա առանձին խնդիր է եւ մասնավոր մոտեցում է պահանջում:

Ճնշումներ Թեհրանի վարչակազմի վրա

Վերջին օրերին ԱՄՆ-ը, Եվրամիությունը եւ Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալությունը (ԱԷՄԳ) Թեհրանի վրա ճնշումներ են գործադրում, որպեսզի նա ստորագրի միջուկային զենքը չտարածելու պայմանագրին կից արձանագրությունը, ինչը թույլ կտար անակնկալ տեսչական ստուգումներ անցկացնել Իրանում: Վիեննայում հունիսի 16-ին ԱԷՄԳ գլխավոր տնօրեն Մոհամմեդ էլ Բարադեյը հայտարարեց, թե գործակալության հինգամսյա ստուգումները ցույց են տալիս, որ Իրանը «թաքցրել է իր միջուկային գործունեության որոշ կողմեր»:

ԱՄՆ-ն իր հերթին Իրանին ամբաստանում է միջուկային զենք ձեռք բերելու եւ Մերձավոր Արեւելքն ապակայունացնելու ձգտումների մեջ: Այս կապակցությամբ «Ֆիգարոյի» վաշինգտոնյան թղթակիցը գրում է, որ իրաքցիներին զենքի ուժով «ազատագրելուց» հետո Ջորջ Բուշի վարչակազմը սկսել է ճնշումներն ուժեղացնել ԱՄՆ-ի երբեմնի ախոյան Իրանի վրա:

Բուշը բացահայտորեն տենչում է Թեհրանի վարչակարգի տապալումը՝ ուրվագծելով «ազատագրված Իրանի» հեռանկարը: Ըստ «Ֆիգարոյի», ամերիկացիներն ուզում են Իրաքի օրինակով իրենց ենթակա դարձնել Իրանը, Սիրիան, Սաուդյան Արաբիան:

Նախագահ Բուշը Թեհրանում մի քանի շարունակվող հակակառավարական ցույցերը «դրական» բնութագրելով հայտարարել է. «Ժողովուրդն սկսում է արտահայտվել Իրանի ազատագրման օգտին»:

Իրանի ներքին գործերին Բուշի այս միջամտությունը զայրացրել է իրանցի ղեկավարներին: Զայրույթն իրոք արդարացի է, մանավանդ եթե նկատի ունենանք, որ ԱՄՆ-ի ռազմավարության այս կտրուկ փոփոխությունը կատարվել է Բուշի առավել ռազմատենչ խորհրդականների ազդեցությամբ:

2001 թ. աշնանը Աֆղանստանում թալիբների վարչակազմի տապալումից հետո ԱՄՆ-Իրան հարաբերությունները փոքր-ինչ բարելավվել էին, երբ Իրանը չափավոր աջակցություն էր ցույց տվել աֆղան նոր ղեկավարներին: Իրանը հանդուրժեց անգլո-ամերիկյան ուժերի ներխուժումն Իրաք, քանի որ տապալվելու էր իր ոխերիմ թշնամի Սադդամ Հուսեյնը: ԱՄՆ-ին անհրաժեշտ էր իրանցիների լուռ համաձայնությունը:

Բայց պատերազմի ավարտից հետո ԱՄՆ-Իրան հակամարտությունը կրկին սրվեց: Իրանը վերստին «չարիքի առանցքի» երկրների ցանկում է, իսկ ուսանողական ցույցերն օգտագործվում են Իրանի ներքին գործերին միջամտելու նպատակով:

Ավելին՝ Իրաքի ամերիկացի կառավարիչ Փոլ Բրեմերը հայտարարում է, թե իրանամետ ապստամբները փորձում են Իրաքում ստեղծել իսլամական հանրապետություն: Իսկ ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը պահանջում է Իրանում անցկացնել զենքի տեսչական ստուգումներ, պնդելով, թե Թեհրանն իր ստրատեգիությունների գաղտնի ծրագիր ունի եւ «համեմատաբար կարճ ժամանակամիջոցում» կարող է ատոմային զենք ստեղծել:

Պենտագոնի մամլո քարտուղարը հրաժարական է տվել

Պենտագոնի մամլո քարտուղար Վիկտորիա Քլարկը պաշտոնաթող է եղել, հաղորդում է Ռոյթեր գործակալությունը: ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը լրագրողներին հայտարարել է, թե Վիկտորիա Քլարկի պաշտոնաթողությունը պայմանավորված է անձնական հանգամանքներով: Պենտագոնի ներկայացուցիչները Ռոյթերի թղթակցին ասել են, թե Քլարկն ուզում է ավելի շատ ժամանակ հատկացնել ընտանիքին:

Մինչդեռ «Վաշինգտոն փոստ» թերթն անցյալ շաբաթ հաղորդել էր, որ Քլարկը թերեւս մի քանի ամիս հանգստանալուց հետո միանա հասարակայնության հետ կապերի մասնագետների խմբին, որոնք կազմակերպելու են նախագահ Ջորջ Բուշի վերընտրության արշավը: 1992 թվականին Վիկտորիա Քլարկն արդեն աշխատել է ԱՄՆ նախկին նախա-

գահ Ջորջ Բուշ ավագի վերընտրությամբ զբաղված թիմում:

Պենտագոնի մամլո քարտուղարի պարտականությունները ժամանակավորապես կատարելու է Ռամսֆելդի օգնական Լոուրենս դի Ռիտան:

Աշխարհում ԱՄՆ-ին եւ Բուշին այնքան էլ չեն սիրում

Բրիտանական BBC կորպորացիայի պատվերով վերջին երկու ամիսներին աշխարհի 11 երկրներում հատուկ հարցումներ են անցկացվել «Ի՞նչ է մտածում աշխարհն Ամերիկայի մասին» ծրագրի համար: ICM ընկերության սոցիոլոգները փորձել են պարզել Ավստրալիայի, Կանադայի, Բրազիլիայի, Ֆրանսիայի, Ինդոնեզիայի, Իսրայելի, Հորդանանի, Հարավային Կորեայի, Մեծ Բրիտանիայի, ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի բնակիչների տեսակետները նախագահ Ջորջ Բուշի եւ ԱՄՆ-ի պաշտոնական քաղաքականության վերաբերյալ:

Պարզվել է, որ հարցման մասնակիցների 57 տոկոսը բացասաբար է վերաբերվում Ջորջ Բուշին: Եթե անտեսենք ամերիկացիներին, ապա Բուշին չարիքի մարմնացում համարողների բաժինը կհասնի 60 տոկոսի:

Հարցման ենթարկված անձանց կեսից ավելին դատապարտում է Իրաքի պատերազմը: Ռուսաստանում պատերազմի հակառակորդները 83 տոկոս են, Ֆրանսիայում՝ 63 տոկոս: Մինչդեռ ամերիկացիների 74 եւ իսրայելցիների 79 տոկոսն արդարացնում է պատերազմը:

ԱՄՆ-ի վարկը հատկապես ցածր է իսլամական երկրներում: Հորդանանցիների 71 եւ ինդոնեզացիների 66 տոկոսը գտնում է, որ ԱՄՆ-ն ավելի շատ է սպառնում աշխարհի կայունությանը, քան այսպես կոչված «ելուզակ երկրներ» ԿԺԴՀ-ն, Իրանը եւ Սիրիան: Հարցման մասնակից 11 երկրների մեջ Ամերիկայից չեն վախենում միայն իսրայելցիները եւ ավստրալացիները: Նույնիսկ ԱՄՆ-ի մերձավորագույն դաշնակից բրիտանացիներն ավելի շատ վախենում են Վաշինգտոնից, քան Դամասկոսից:

11 երկրներից 8-ի բնակիչները բացասաբար են վերաբերվում նաեւ ԱՄՆ-ի հակաահաբեկչական պատերազմին եւ մերձավորարեւելյան քաղաքականությանը: Վաշինգտոնի արտաքին քաղաքականությանը հավանություն են տալիս միայն ավստրալացիները, իսրայելցիները եւ բրիտանացիները: Այսօր ԱՄՆ-ին դրական է վերաբերվում հարցման մասնակիցների ընդհանուր թվի 40 տոկոսը:

Պ. Ք.

Անմոռաց օրեր Արցախում

Վերջերս Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության գրողների միության հրավերով, «Մուրացանյան օրերի» կազմակերպությամբ Արցախում էին Հայաստանի մի խումբ մտավորականներ, այդ թվում ակադեմիկոսներ Սերգեյ Սարինյանը, Ագաս Եղիազարյանը, բանաստեղծներ Հովհաննես Գրիգորյանը, Յուրի Սահակյանը, Ռուզան Ասատրյանը: Պատվիրակությունը գլխավորում էր ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը: Հայաստանցի մտավորականները հանդիպումներ ունեցան ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի, Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ Սրբազանի, վարչապետ Անուշավան Դանիելյանի եւ պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանի հետ: Գլխավոր միջոցառումը՝ «Մուրացանյան օրերի» բացումը, կազմակերպվել էր հունիսի 7-ին, Շուշիի Մուրացանի անվան դպրոցում: Ցերեկույթը վարում էր Շուշիի քաղաքապետ Վալերի Կասյանը: Ելույթ ունեցան ՀԳՄ եւ ԼՂՀ գրողների միության նախագահները, գրականագետ Սոկրատ Խանյանը, երիտասարդ բանաստեղծուհի Տաթեւիկ Սողոմոնյանը: Ամենքն իրենց խոսքում շեշտում էին Հայաստանի եւ Արցախի գրականմշակութային կապերի ամրապնդման անհրաժեշտությունը, եւ այս գրական հանդիպումը համարում եւս մեկ քայլ՝ այդ գործի ճանապարհին: Օրը հագեցած էր անակնկալներով եւ հիշարժան պահերով: Այն նշանավորվեց նաեւ մի գեղեցիկ իրադարձությամբ. բանաստեղծուհի Ռուզան Ասատրյանն Արցախ էր տարել իր նոր գիրքը՝ «Շուշի» վիպերգը:

Հեղինակի 13-րդ գիրքը՝ «Շուշին», լույս էր տեսել Երեւանում՝ «Ամարաս» հրատարակչության տպարանում եւ լույսընծայումից ընդամենը մի քանի օր անց դրվեց արցախցի ընթերցողների սեղանին: Շնորհանդեսը Շուշիում կազմակերպելու գաղափարը, որը մեծ խորհուրդ ուներ իր մեջ, ինքնըստինքյան ծնվեց:

Հեղինակը վիպերգում ներկայացրել է մեր օրերի ազգային-ազատագրական պայքարի հերոսապատումը:

Պատումի իրադարձությունների, դեպքերի ժամանակագրությունը, նաեւ հավաստիությունը պահպանելու համար Ռուզան Ասատրյանը հանգամանորեն ուսումնասիրել է Շուշիի հերոսամարտի մասին եղած առանձին նյութերն ու հոդվածները: Վիպերգը տպագրության հանձնելուց առաջ առանձին-առանձին ընթերցել է, իր խոսքերով, հերոսամարտի մասնակից մի խումբ պայծառ հայորդիների համար եւ լսել նրանց կարծիքը: Վերջիններիս թվում են Շուշիի ազատագրության հրամանատար, գեներալ-մայոր Արկադի Տեր-Թադեւոսյանը՝ Կոմանդոսը, գեներալ-մայոր Սամվել Կարապետյանը, Պարգեւ Սրբազանը եւ ուրիշներ: Այդ օրը Շուշիի Մուրացանի անվան դպրոցի աշակերտներն ընթերցեցին հատվածներ վիպերգից:

ԼՂՀ գրողների միությունը սահմանել էր Մուրացանի անվան գրական մրցանակ եւ այն առաջին անգամ տրվեց Ռուզան Ասատրյանին: «Շուշի» վիպերգի համար բանաստեղծուհուն հանձնվեց պատվոգիր ԼՂՀ պաշտպանության նախարարության կողմից: Ռուզան Ասատրյանի համար հուշանվեր էր պատրաստել նաեւ Շուշիի քաղաքապետ Վալերի Կասյանը: Նա բանաստեղծուհուն հանձնեց ծեռագործ գորգ՝ Շուշի քաղաքի համայնապատկերով:

«Մեր էպոսի դառնամ-փառաբանման օրհնությամբ բանաստեղծուհին խնկարկում է հերոսամարտի անվանի եւ անանուն հերոսների հիշատակը, բայց ոչ որպես անցյալ կատարյալ, այլ մեր նոր պատմության կերտողներ», գրքի առաջաբանում իրավացիորեն նկատում է Լեւոն Անանյանը, եւ ավելացնում, հողը չի հիշում, թե որքան թանկ արյուն է հեղվել իր համար: Հողը պատկանում է նրան, ով պտրում է նրա վրա: Սա է բանաստեղծուհու կրակոտ վիպերգի պատգամը: Սա է մեր ազգային վերազարթոնքի հրամայականը»:

[illegible]

Անցյալի եւ ներկայի, գույնի ու խոսքի զուգադրումով

Կիսամութը խորհրդավորության պատրանք էր ստեղծել գրողների միության միջանցքներում եւ նախարարի սեղաններին վառվող մոմերը լռությանը յուրահատուկ բնույթ էին հաղորդում: Ստացածին չէր ստեղծված մթնոլորտը, բայց ասում են նաեւ պատահականություններ չեն լինում: Այս իրավիճակը պարզապես ներդաշնակում էր շնորհանդեսային երկու գրքերի՝ Հարություն Արմենյանի «Երանգ ու խոսք» եւ Ֆելիքս Բախչինյանի «Տիեզերքի սիրեցյալը» ստեղծագործությունների ներքին տրամադրություններին: Միշտ չէ, որ հաջողվում է ստեղծել մթնոլորտ, երբ ստեղծագործությունը կարողանում է «պահվել» ճիշտ միջավայր եւ բնորոշ տրամադրություն՝ հաղորդակցումը դարձնելով առավել հարազատ: Այս առումով օրը հաջողված էր:

Սփյուռքահայ մտավորական, Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի նախագահ Հարություն Արմենյանի «Երանգ ու խոսք» գիրք-ալբոմը ներքին ապրումների զարգացման բնականոն տրամաբանություն է՝ պարզից բարդը, սկիզբ եւ շարունակություն (ծնունդ եւ մահ), խոսքի անպաճույճ պարզությամբ, հանդարտ ներհունությամբ եւ զարմանալի անմիջականությամբ, առանց որեւէ պայմանականության եւ միջնորդության: Աշխարհի ու բնության իր ներունակումներում հեղինակը ստեղծագործումի ինքնարտահայտումը զուգադրել է միաժամանակ խոսքի եւ գույնի միջոցով:

Շնորհավորելով հեղինակին՝ Պերճ Զեյթունցյանը, նկատի ունենալով Հարություն Արմենյանի գիտական (բժշկական) գործունեությունը, մաղթեց, որ «գրողական այս հիվանդությունը» էպիզոդիկ դրվագ չլինի իր կյանքում եւ ունենա շարունակություն:

«Ամենակարեւորը՝ զգում ես, որ հավակնություն չունի գրող կոչվելու, ոչ էլ՝ նկարիչ: Եվ այս անհավակնոտությունն է, որ յուրօրինակ հմայք է տալիս այս գրքին: Որեւէ իզմի հետ չեմ ուզում կապել, բայց առաջին տպավորության փաստը կա, որ չպետք է շփոթել մակերեսայնության հետ: Սա ներքին կենսագրություն է: Հարություն Արմենյանի լեզուն Զոհրապի, Վարուժանի արեւմտահայերենն է: Ցավով եմ ասում, բայց զարգացման հեռանկարներ չեմ տեսնում արեւմտահայերենի եւ արեւմտահայերենով գրված ամեն լավ գիրք դիմագրավում է լեզվի նահանջը, ուշացնում, հետաձգում ցավալի կորուստը արեւմտահայերենի»:

Իր խոսքը Հ. Արմենյանի մասին Հակոբ Հակոբյանը սկսեց 70-ականների հուշերով, ապա նկատեց, որ անկասկած Արմենյանը նկարչական կարողություններով է օժտված: «Ջրաներկով անխառն ու մաքուր գույներ ամեն մարդ չի կարող ստեղծել: Հայտնի է, որ ծիգեր չկան, նկարը հոգնած չէ, գույնի զգացողություն կա: Արծակն էլ այդպես է, թեթեւ»:

Իսկ գրականության նկատմամբ սերը նրա մեջ ծնվել է վաղուց՝ դեռ Բեյրութի Նշան Փալանճյան ճեմարանում սովորելիս, որտեղ գրականությունն անհրաժեշտություն էր բոլորի համար: Ինքը՝ հեղինակը, միշտ հանդես է եկել հոդվածներով, եղել գրական շարժումներում, սակայն իրբեւ գիրք սա առաջին փորձն է եւ, իր ասելով, «այս տիպարի մեջ՝ վերջինը»: Գրում եւ նկարում է կիրակնօրյա իր հաճույքի համար: «Բնության զգայնությունն ունենալու լավագույն ձեւը, բնության մեջ թափանցելը տեսնելը չէ միայն, այլ այդ տեսնելը գույնի վերածելը, տեսնելն էլ նաեւ ասիկա կարելի է խոսքի վերածել»:

Իր դուստր՝ Արին Արմենյանի մասին հայրը խոսում էր անթաքույց սիրով ու հիացմունքով: Վաղամեռիկ դստեր ստեղծագործությունների հրատարակումը գրականագետների արժեւորումից հետո է իրականացվել միայն: Արինի 70 բանաստեղծությունները հրատարակվել են հայերենով եւ անգլերենով, իսկ վերջինը՝ ճապոներենով, որի մեջ ընդգրկված է աղջնակի այն միակ բանաստեղծությունը, որտեղ խոսվում է իր հիվանդության մասին: «Ինքը նույն դյուրությամբ գրել է եւ հայերեն, եւ անգլերեն: Գրականությունն իր ներսեն կուգար»:

...Իբրեւ «երկնային մաքրությունից առաքված անձրեւի կաթիլ» այսօր արդեն 25-ամյա բանաստեղծուհու բառի գույնի լսելիության հավատով հեռացանք:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Անծանոթ երաժշտական խումբը հավակնում է միջազգային փառքի

Իրաքում Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգի տապալումից ընդամենը մի քանի շաբաթ անց պոպ երաժշտության մինչ այժմ անծանոթ երիտասարդական մի խումբ աշխարհի ամենաճանաչված երաժշտական աղյուսակների բարձրագույն տեղերը զբաղեցնելու հույս է ներկայացնում, գրում է էլ. փոստով ստացված հաղորդագրության հեղինակ Սթիլ Տալոնը:

Խումբը, որի մասին հիշատակվում է, բաղկացած է երկու քրիստոնյա հայ (Արթո Հարությունյան, Շանթ Կարապետյան, համապատասխանաբար 25 եւ 24 տարեկան), երկու մահմեդական արաբ (Հասան Ալի էլ Ֆալուջի, Նադիմ Համեդ, համապատասխանաբար 21 եւ 20 տարեկան) եւ մեկ քուրդ (Դիյար Դիլեր, 21 տարեկան) անդամներից: Խումբը գուցե լավագույն օրինակն է երկրում ստեղծվելիք ապագա նոր կարգերի:

«Նյուզդեյ» պարբերականի թղթակցի հետ զրուցելիս 1999-ին ստեղծված խմբի մղիչ ուժն ու երգերի հեղինակ Արթո Հարությունյանն ասել է. «Մեզ միավորողը երաժշտության աշխարհն է: Մեր նպատակը հռչակավոր դառնալը չէ, այլ նվիրվածությունը մեր գործին: Մենք սիրում ենք մեր կատարած աշխատանքը եւ ապագայում մի օր հետ նայելիս, վստահ եմ, հպարտ ենք լինելու դրա համար»:

Մեծ Բրիտանիայում նոր տաղանդներ հայտնագործող Պիտեր Ուայթերը, լսելով խմբի թողարկած «From Now On» («Այժմվանից») ալբոմի ձայնագրությունները, մեծապես տպավորվել է եւ մտադրվել անձամբ Բաղդադ մեկնել, հանդիպել տղաներին եւ ձայնագրել «Միջազգային հիթ» դառնալու հավակնող նրանց երգերը: «Վստահ եմ, մի քանի ամսում նրանց համար շրջագայություններ կկարողանանք կազմակերպել», համոզված ասել է նա «Նյուզդեյի» թղթակցին:

Հ.Օ.

Առողջապահության նախարարությունը զգուշացնում է. «Երեւում Հայրապետիչն է»

երբ մարդկային պատմությանը հույները տվել են Արքիմեդ, անգլիացիները՝ Շեքսպիր ու Նյուտոն, գերմանացիները՝ Բեթհովեն ու Գյոթե, երբ ֆրանսիական պետությունն իրեն անմահացրել է Նապոլեոն Բոնապարտով, ապա Դարուփոսն էլ անմահ կմնա իր Հայրապետիչով: Այս փաստը վիճարկելի չէ:

Երբ երեսուն-երեսունհինգ տարի առաջ Դարուփոսի կայարանում քերկիրություն անող կարճլիկ այս տղան մի օր նստած էր խնձորի ծառի տակ, իր գլխին մի տանձ ընկավ: Հայրապետիչը, որն այն ժամանակ դեռ Հայրապետիչ չէր, այլ Դարուփոսում հայտնի էր Շիկո անունով, գոռաց «էվրիկա՜» եւ որոշեց դառնալ քաղաքական գործիչ: Բայց ժամանակները քաղաքական գործիչ չէին պահանջում, այլ՝ Վոլգայի ափին փռված խուտորներում բեռնակիր: Շիկոն թողեց անչափ շահավետ գրպանահատությունը, ամեն օր միլիցիա ընկնելու սովորությունը եւ Վոլգայի ափերին բուլղակություն անելու գնաց:

Այս հեռու-հեռավոր երկրում Շիկոն շուտ հարմարվեց պայմաններին: Ձուկ էր գողանում, ծծերուկ, եւ վերավաճառում շուկայում: Դարուփոսի հետ ոչ մի կապ չուներ: Ոչ գալիս-գնում էր, ոչ էլ նամակներ գրում: Է, ի՞նչ գրեր: Գրեր, որ պատերի տա՞կ էր քնում, որ սովից չմեռնելու համար ամուսնացել էր իրենից 25 տարով մեծ Մարֆա Իլիսրասովնայի հե՞տ, որ առավոտից իրիկուն շուկայում էր բանում, իսկ ողջ գիշերը՝ թթու դրած վարունգի տակառն էր նորոգո՞ւմ: Չէ, ոչինչ չէր գրում: Սպասում էր իր աստղային ժամին:

Դարուփոսերենը մոռացել էր, վոլգայերենը չկարողացավ սովորել: Բայց ճարպիկ էր, Աստված վկա՝ շատ ճարպիկ: Ոչ մի անգամ ոչ մի դպրոց չավարտած Շիկոն մի օր վերադարձավ Դարուփոս՝ գյուղագիտության դոկտորի դիպլոմով: Ժամանակները խառն էին, ոչ ոք չհարցրեց, թե այս դիպլոմը որտեղի՞ց:

Եկավ Դարուփոս, մտավ Դարուփոսի ղեկավարների տները եւ ասաց. «Առե՛ք ինձ ու պարապե՛ք»: Ինչո՞ւ, ինչի՞ համար՝ հարցրեցին Դարուփոսի իշխանավորները: «Առե՛ք ինձ ու պարապե՛ք», կրկնեց Շիկոն: Եվ որովհետեւ ինքը Շիկոն էր, Դարուփոսի իշխանավորները միսք արեցին, միսք, որոշեցին նրա համար տեղ գտնել: Բայց որտե՞ղ: Հարցրեցին՝ «Փող ունե՞ս»: Շիկոն գրպանից հանեց իր նախկին կնոջ՝ Մարֆա Իլիսրասովնայից գողացած կոպեկները եւ լցրեց սեղանին: Տեսան փող ունի: Բայց ուրիշ ոչինչ չուներ:

Տեսքը բանի նման չէր. կարճ էր, սեւ-մեւ, դրան գումարած արեւի ակնոց էր դնում, ոչ մի լեզվի լրիվ տառերը չէր ճանաչում: Անունն էլ մի բան չէր: Պետք էր փոխել ամեն ինչ:

Շիկոյին տարան բաղնիք, 40 օր ու գիշեր լողացրին (թեեւ դա ոչ մի էական նշանակություն չունեցավ), նոր շորեր հագցրին, իր տված կոպեկներով մի հեռուստացույց առան, իրեն նստեցրին հեռուստախցիկում ու ասացին՝ խոսի՛ր:

Շիկոն խոսեց, եւ Դարուփոսի իշխանավորները, ականջները բռնած, քիչ էր մնում ծիծաղից պայթեին: Շատ ուրախ բան էր Շիկոն: Անունը բանի նման չէր: «Ադա, ասացին, արի քեզ կոչենք Հայրապետիչ»: «Հայրապետն ո՞վ է», հարցրեց Շիկոն: «Կասենք քո հայրն է»: «Իմ հոր անունը չեմ հիշում, բայց հաստատ Հայրապետ չէր»: «Դա էական նշանակություն չունի, ասացին: Դու քեզ Հայրապետիչ ասա»: «Որտե՞ղ պիտի կանգնեմ», հարցրեց Շիկոն: «Կենտրոնում», ասացին: «Կենտրոնը ո՞րն է», հարցրեց Շիկոն: «Քո գործը չէ: Մենք քեզ կասենք», ասացին:

Ու հեռուստախցի կենտրոնում կանգնած Շիկոն, որն արդեն Հայրապետիչ էր, սկսեց խոսել: Ինչ գալիս էր լեզվին՝ ասում էր:

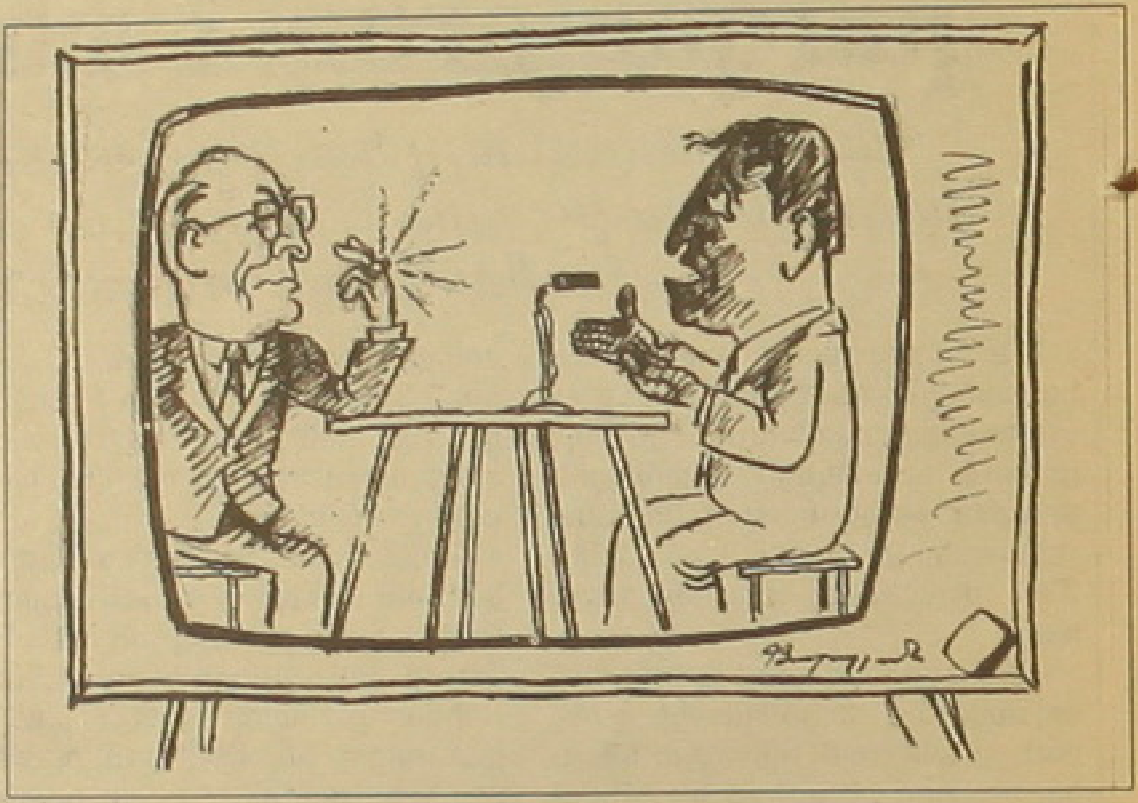

Դարուփոսի ժողովուրդն առաջին օրերին զարմացած էր: «Մեռանք վարունգ քաղելով, մի լոլիկ մեզ չհանդիպեց», ասաց Սադի Արշակը: Բայց իրենց վարունգն է, համակերպվեցին: Ու մեծ խանդավառությամբ սկսեցին հետեւել ՇԼՄ հեռուստատեսության հաղորդումներին՝ թողնելով բրազիլական սերիալները:

Ու, որովհետեւ Հայրապետիչը ոչ մի բանի մասին ոչինչ չգիտեր, սկսեց քաղաքական հաղորդումներ վարել: Նա հայտարարեց, որ Ստամբուլում թուրքերը 1921 թ-ին դարուփոսյան կուսակցություն ստեղծեցին եւ ուղարկեցին Դարուփոս: «Ճիշտ չեմ ասո՞ւմ, Արշակ», հարցրեց հեռուստացույցի մեջ իր կողքին նստած Արշակին Հայրապետիչը: Արշակը գիտեր, որ գոնե սա ախմախություն է: Բայց ասաց՝ հա, թե չէ Հայրապետիչն իրեն հեռուստախցիկից կհաներ ու ինքն իր սիրելի ժողովրդին ասելու այս հնարավորությունից կզրկվեր: «Գյուղագիտությամբ զբաղվելու իմ ողջ գիտական կյանքում ես համոզվել եմ, որ ամենասիրուն տղամարդն եմ, չէ՞, Արշակ»: Արշակն ասաց՝ հա՛, ու վախեցավ. «Բա որ էս մարդուն մեկը հայելի նվիրի՞»: «Ես կարծում եմ, շարունակեց Հայրապետիչը, որ բոլորը աջ ու ձախ են գնում, իսկ ես պիտի միշտ կենտրոնում մնամ»: Արշակը մտածեց. «Վայ էն մարդուն, որի կենտրոնում պիտի սա լինի»: Բայց էլի ձայն չհանեց: Իրեն ի՞նչ: «Ջրից խեղդվողների փրկությունը ջրից խեղդվողների գործն է»...

Ապա Հայրապետիչը դիմեց ՇԼՄ-ի սաղավարում նստած մի գեղեցիկ տիկնոջ. «Սիրելի տիկին, Դուք խոսեք: Ձեր տեսքից երեւում է, որ ազնիվ իշխանասեր տիկին եք»: Բայց երբ գեղեցկատես տիկինը սկսեց խոսել եւ քննադատել Դարուփոսի իշխանավորներին, Հայրապետիչն անմիջապես ընդհատեց. «Տո, վերջ տվեք, տիկին: Ես էլ գիտեմ, թե խելոք բան եք ասելու»...

... Այսպես, ամեն օր ՇԼՄ ենք նայում եւ ուրախանում: Լա՞վ է:

Բայց էս մեր Դարուփոսի ժողովուրդը շատ անշնորհակալ ժողովուրդ է. Հայրապետիչին ԴԱԺՌ-ի անդամ չընտրեց, եւ նրան մնաց միայն կենտրոնում մնալը: Բա կարելի՞ էր այդպես երախտամոռ լինել...

Ամեն դեպքում, Հայրապետիչը շարունակում է երգել ու պարել, ուրախացնել Դարուփոսի ժողովրդին: Միայն երբ սկսվում են Հայրապետիչի հաղորդումները, դարուփոսցիները երեխաներին քնեցնում են: Առողջապահական նկատառումներով:

Այս պատմությունը Դարուփոսի ՇԼՄ հեռուստաընկերությամբ հաղորդվեց եւ որը դիտեց

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ԱԶԳ

Մարզական

Արթուր Պետրոսյանը հանդես կգա «Ցյուրիխում»

ՀՀ հավաքականի եւ Շվեյցարիայի «Յանգ Բոյզի» կիսապաշտպան Արթուր Պետրոսյանը 3 տարով պայմանագիր է կնքել «Ցյուրիխի» հետ: Նրա խաղընկեր, ՀՀ հավաքականի ավագ Հարություն Վարդանյանի ֆուտբոլային հետագա ճակատագիրն առայժմ անորոշ է, թեեւ նրանով հետաքրքրվում է շվեյցարական «Սերվետը»: Այս թիմի ղեկը ստանձնել է «Յանգ բոյզի» նախկին մարզիչ Մարկո Շելիբաումը: Բացառված չէ, որ նա հրավիրի իր նախկին սանին:

«Շիրակի» նախկին ֆուտբոլիստներ Հարություն Վարդանյանն ու Արթուր Պետրոսյանը Շվեյցարիայի «Յանգ բոյզ» թիմում հանդես էին գալիս 2001 թ.: Նրանք մինչեւ 2004 թ. պայմանագիր ունեին ակումբի հետ: Պայմանավորվածություն կար հետագայում պայմանագիրը երկարաձգել, իսկ մեծ ֆուտբոլում ելույթներն ավարտելուց հետո հայ ֆուտբոլիստներին հնարավորություն էր ընձեռվում ակումբում մարզչական գործունեությամբ զբաղվելու: Արթուրն ու Հարությունը հաճախում էին մարզչական դասընթացների: Սակայն ընթացիկ մրցաշրջանում «Յանգ բոյզի» ղեկավարության կազմում տեղի ունեցած փոփոխությունների արդյունքում ակումբի նոր նախագահը, պատճառաբանելով ֆինանսական դժվարությունները, հրաժարվել էր հայ ֆուտբոլիստների պայմանագիրը երկարաձգել: Պետրոսյանն ու Վարդանյանը կարող էին եւս մեկ մրցաշրջան դեռ խաղալ «Յանգ բոյզում»: Սակայն նրանք որոշեցին արդեն այժմ զբաղվել իրենց հետագա ճակատագրով: Ակումբի հետ համաձայնություն ձեռք բերվեց հայ ֆուտբոլիստներին ազատ խաղացողի կարգավիճակ շնորհելու հարցում: Երեւանում գտնվելու ժամանակ Արթուրը նշել էր, որ մի քանի թիմերից, այդ թվում եւ «Բազելից» ու «Գրասհոփերսից», հրավերներ է ստացել: Հայաստանի հավաքականի 32-ամյա ռմբարկուն նախընտրեց «Ցյուրիխը»: Հուսով ենք, որ ՀՀ հավաքականի ավագն էլ շուտով նոր թիմ կգտնի:

«Փյունիկի» հնարավոր մրցակիցները հայտնի են

Հունիսի 20-ին տեղի է ունենալու ֆուտբոլի եվրոպական գավաթների 2003/04 թթ. խաղարկության նախնական փուլերի վիճակահանությունը: Այս տարի էլ Հայաստանը եվրագավաթներում ներկայացված կլինի 3 թիմով: «Փյունիկը» հանդես կգա չեմպիոնների լիգայում, իսկ «Շիրակն» ու «Բանանցը» կմասնակցեն ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարին:

«Փյունիկը» մեկնարկելու է չեմպիոնների լիգայի որակավորման 1-ին փուլից: ՈՒԵՖԱ-ն հրապարակել է 1-ին փուլի մասնակից 20 ակումբների անհատական վարկանիշները: Վիճակահանության ժամանակ թիմերը նախապես բաժանվելու են 2 խմբի: Առաջին տասնյակում գտնվող թիմերի անունները ընդգրկվելու են առանձին զամբյուղում, 2-րդ տասնյակինը՝ մեկ այլ զամբյուղում: «Փյունիկը» 1,082 վարկանիշով 14-րդ տեղում է: Վիճակահանությամբ մեր չեմպիոնի մրցակիցը կարող է դառնալ առաջին տասնյակի թիմերից որեւէ մեկը:

Որակավորման 1-ին փուլի հանդիպումները կայանալու են հուլիսի 16-ին եւ 23-ին: Որակավորման 1-ին փուլի 10 հաղթողներին հաջորդ փուլում կմիանան ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող 18 ակումբները: 2-րդ փուլի արգելքը հաղթահարած 14 թիմերը որակավորման 3-րդ փուլի մասնակից 18 թիմերի հետ կվիճարկեն չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի 16 ուղեգրերը: Առանց ընտրական հանդիպումների, խմբային մրցաշարում իրենց տեղն արդեն ապահովել են հետեւյալ 16 ուժեղագույնները. «Միլանը», «Ռեալը», «Մանչեսթր յունայթեդը», «Բավարիան», «Արսենալը», «Յուվենտուսը», «Ինտերը», «Պորտոն», «Լիոնը», «Պանաթինաիկոսը», «Էյնդհովենը», «Օլիմպիակոսը», «Շտուտգարտը», «Ռեալ Սոսյեդադը», «Մոնակոն», «Բեշիքթաշը»: Խմբային մրցաշարը մեկնարկելու է սեպտեմբերի 30-ին:

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարում «Շիրակն» ու «Բանանցը» մեկնարկելու են որակավորման փուլից, որտեղ հանդես են գալու 76 թիմեր: Առաջին հանդիպումները կայանալու են օգոստոսի 14-ին եւ 28-ին:

Ահա որակավորման 1-ին փուլի մասնակիցների ցանկը.

1. ՀԻԿ Ֆինլանդիա	10,604
2. «Սկոնտո» Լատվիա	6,332
3. «Օմոնիա» Կիպրոս	5,082
4. «Բոգեմիանս» Իռլանդիա	3,665
5. «Շերիֆ» Մոլդովա	2,916
6. «Դինամո» Թբ. Վրաստան	2,833
7. «Լեոտար» Բոսնիա	2,166
8. «Կաունաս» Լիտվա	1,999
9. «Ռեյկյավիկ» Իսլանդիա	1,749
10. «Վարդար» Մակեդոնիա	1,748
11. ԲԱՏԷ Բելառուս	1,708
12. «Սլիմա» Մալթա	1,499
13. «Բարի Թաուն» Ուելս	1,082
14. «Փյունիկ» Հայաստան	1,082
15. «Տիրանա» Ալբանիա	0,915
16. «Ֆլորա» Էստոնիա	0,832
17. «Գլենտորան» Հս. Իռլանդիա	0,749
18. «Գրեվենմախեր» Լյուքսեմբուրգ	0,666
19. «Տորսհավն» Ֆարերներ	0,583
20. «Իրտիշ» Ղազախստան	0,250

Մեկնարկում է Կոնֆեդերացիայի գավաթի մրցաշարը

Այսօր Ֆրանսիայում կտրվի ֆուտբոլի Կոնֆեդերացիայի գավաթի խաղարկության մեկնարկը: Պատվավոր մրցանակը վիճարկող 8 հավաքականները նախնական փուլում բաժանվել են երկու խմբի: «A» խմբում հանդես կգան Ճապոնիայի, Նոր Զելանդիայի, Կոլումբիայի եւ Ֆրանսիայի հավաքականները, «B» խմբում մրցավեճի կբռնվեն Կամերունի, ԱՄՆ-ի, Բրազիլիայի եւ Թուրքիայի ընտրանիները: Խմբերում լավագույն արդյունքի հասած երկուական հավաքականները կշարունակեն պայքարը կիսաեզրափակիչում: Հանդիպումները տեղի են ունենալու Փարիզում, Լիոնում եւ Սենտ Էտյենում:

Նշենք, որ Կոնֆեդերացիայի գավաթի խաղարկության նկատմամբ հատկապես եվրոպական ակումբների վերաբերմունքը բացասական է: Ակումբների ղեկավարները դժկամությամբ են իրենց ֆուտբոլիստներին տրամադրում հավաքականներին մրցաշարում հանդես գալու համար: Այդ իսկ պատճառով էլ այս մրցաշարում ուժեղագույն մի խումբ ֆուտբոլիստներ բացակայում են: Ներկայացնում ենք նախնական փուլի հանդիպումների խաղացանկը.

Հունիսի 18-ին
Նոր Զելանդիա - Ճապոնիա
Ֆրանսիա - Կոլումբիա

Հունիսի 19-ին
Թուրքիա - ԱՄՆ
Բրազիլիա - Կամերուն

Հունիսի 20-ին
Կոլումբիա - Նոր Զելանդիա
Ֆրանսիա - Ճապոնիա

Հունիսի 21-ին
Կամերուն - Թուրքիա
Բրազիլիա - ԱՄՆ

Հունիսի 22-ին
Ֆրանսիա - Նոր Զելանդիա
Ճապոնիա - Կոլումբիա

Հունիսի 23-ին
Բրազիլիա - Թուրքիա
ԱՄՆ - Կամերուն

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Պորտոյի» յուրօրինակ «հեթ-տրիկը»

Պորտուգալական «Պորտոն» ընթացիկ մրցաշրջանում ֆուտբոլային յուրօրինակ «հեթ-տրիկի» հեղինակ դարձավ: Երկրի չեմպիոնի կոչումը եւ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթը նվաճելուց հետո «Պորտոն» հաջողության հասավ նաեւ Պորտուգալիայի գավաթի մրցաշարում: Եզրափակիչում «Պորտոն» հաղթեց «Ունիան Լեյրիա» թիմին: Միակ գնդակը 2-րդ խաղակեսին խփեց Սիլվան: Վերջին անգամ «Պորտոն» երկրի գավաթը նվաճել էր 2000/01 թթ.՝ եզրափակիչում հաղթելով «Մարիտիմուին» (2-0):

Բեքհեմն Անգլիան չի լքի

Առայժմ պարզություն չկա Բեքհեմի հարցում: Ճիշտ է, Ռոյթեր գործակալության հաղորդագրության համաձայն, «Մանչեսթր յունայթեդը» համաձայնել է նրան վաճառել «Բարսելոնին»: Նշվում է նաեւ տրանսֆերի գումարը՝ մոտ 30 մլն ֆունտ ստեռլինգ: Սակայն Բեքհեմն իր գործակալների միջոցով նույն գործակալությանը տեղեկացրել է, որ մտադիր չէ «Բարսելոն» տեղափոխվել:

ՇԱԽՄԱՏ

Պոնոմարյովը փոխհատուցում է պահանջում

ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Ռուսլան Պոնոմարյովը մտադիր է դատի տալ շախմատի միջազգային ֆեդերացիային եւ 150 հազար դոլարի փոխհատուցում պահանջել Կասպարովի հետ մրցախաղի ժամկետները խախտելու համար: Ինչպես նախապես հայտարարվել էր, այդ մրցախաղը պետք է կայանար հունիսին, սակայն կազմակերպիչ երկիրը՝ Արգենտինան, տեղեկացրել էր, որ հանդիպումը տեղափոխվում է նոյեմբեր: Չնայած մինչ այժմ հաստատապես չի կարելի պնդել, թե նոյեմբերին Բուենոս Այրեսում կկայանա Կասպարովի եւ Պոնոմարյովի կիսաեզրափակիչ հանդիպումը:

Ներկայումս ՖԻԴԵ-ի նախագահ Կիրսան Իլյումժինովը ստեղծված իրավիճակից ելք է որոնում: Հայտնի է դարձել, որ Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կուչմայի հետ հանդիպման ժամանակ ՖԻԴԵ-ի նախագահն առաջարկել է նրան Պոնոմարյովի եւ Կասպարովի մրցախաղն անցկացնել Յալթայում հոկտեմբեր-նոյեմբեր ամիսներին: Սակայն առայժմ այդ մասին պաշտոնական որեւէ հաղորդագրություն չի եղել:

Ռոմանցեւի գլխին մութ ամպեր են կուտակվում

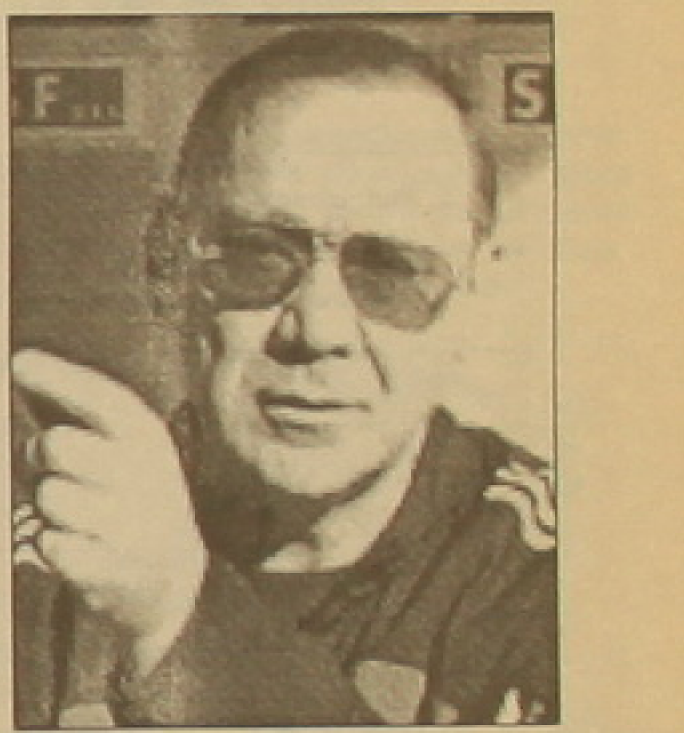

Վերջին շրջանում Մոսկվայի «Սպարտակի» գլխավոր մարզիչ Օլեգ Ռոմանցեւի եւ ակումբի նախագահ Անդրեյ Չերվիչենկոյի հարաբերությունները խիստ սրվել են: Կրակի վրա յուղ լցրեց Ռոմանցեւի հայտարարությունը, որում գլխավոր մարզիչը մեղադրում էր ակումբի ղեկավարությանը «Սպարտակի» նկատմամբ անբավարար ուշադրության համար: Ի պատասխան դրան, Չերվիչենկոն ակումբի բաժնետերերի մասնակցությամբ նիստ գումարեց, որում քննարկվեց Ռոմանցեւի վարքագիծը: Առայժմ որոշումը չի հրապարակվել: Սպասվում է, որ Ռոմանցեւի հարցով վերջնական վճիռ կկայացվի հինգշաբթի օրը՝ «Սատուրնի» հետ առաջնության հանդիպումից հետո: Կարելի է ենթադրել, որ այդ հանդիպման արդյունքից շատ բանով պայմանավորված է Ռոմանցեւի հետագա ճակատագիրը:

Լապորտան ընտրվեց «Բարսելոնի» նախագահ

«Բարսելոնի» նոր նախագահ է ընտրվել 40-ամյա փաստաբան Ժոան Լապորտան: Նախնական հաշվարկներով նրա օգտին քվեարկել է թիմի բաժնետերերի 55 տոկոսը: Լապորտան զգալիորեն գերազանցեց գովազդային բիզնեսով զբաղվող Լյուիս Բասասին, որի օգտին ձայն էր տվել բաժնետերերի մեկ երրորդը: Փորձագետների կարծիքով, Լապորտայի հաղթանակը պայմանավորված է ոչ միայն նրա երիտասարդ տարիքով, ակտիվ գործունեությամբ, այլեւ այն հանգամանքով, որ նա պայմանավորվել էր «Մանչեսթր յունայթեդի» հետ Դեւիդ Բեքհեմի՝ «Բարսելոն» տեղափոխվելու վերաբերյալ: Ճիշտ է, առայժմ Բեքհեմի գործակալները հերքում են գործարքի կայացման փաստը:

Մրցանակները գտան տերերին

Լոնդոնում եւ Հալեում ավարտվեցին թենիսի մրցաշարերը: Լոնդոնում հաջողությունն ուղեկցեց 20-ամյա ամերիկացի թենիսիստ Էնդի Ռոդիկին, որն այս մրցաշրջանում 2-րդ մրցաշարն է շահում: Ռոդիկը կիսաեզրափակիչում պայքարից դուրս էր մղել Անդրե Աղասուն, իսկ վճռական խաղում հաղթել էր ֆրանսիացի Սեբաստիան Գրոժանին (6-3, 6-3): Չնայած անհաջողությանը, Աղասին գլխավորեց թենիսիստների դասակարգման այս տարվա ցուցակը:

Գերմանիայի Հալե քաղաքում գլխավոր մրցանակը նվաճեց շվեյցարացի Ռոջեր Ֆեդերերը՝ պարտության մատնելով Նիկոլաս Կիֆերին (6-1, 6-3):

13-ամյա ֆուտբոլիստի գովազդային պայմանագիրը

ԱՄՆ-ի պատանեկան հավաքականի 13-ամյա ֆուտբոլիստ Ֆրեդի Ադուն գովազդային պայմանագիր է կնքել «Նայք» ֆիրմայի հետ: Պայմանագրի գումարը կազմում է 1-1,5 մլն դոլար: Ֆիրմայի ներկայացուցիչը հայտնել է, որ առայժմ չի մշակվել գովազդային միջոցառումների ծրագիրը: Գանայում ծնված Ադուն ԱՄՆ էր մեկնել 8 տարեկանում: Այս տարվա փետրվարին նրան ամերիկյան քաղաքացիություն է շնորհվել: Ներկայում Ֆրեդի Ադուն մարզվում է մինչեւ 17 տարեկան ֆուտբոլիստների համար նախատեսված ֆուտբոլային ակադեմիայում: Վերջերս նա մասնակցեց մինչեւ 17 տարեկանների պատանեկան հավաքականների մրցախաղին եւ դարձավ Կոստա Ռիկայի դարպասը խփած գոլի հեղինակ: Ֆրեդիին ֆուտբոլային մեծ ապագա է սպասվում: Եվ այս առումով շատ կարեւոր է, թե նա որտեղ հանդես կգա: Սպասվում է, որ Ֆրեդին ԱՄՆ-ի պատանեկան հավաքականի կազմում կմասնակցի օգոստոսին Ֆինլանդիայում կայանալիք աշխարհի պատանեկան առաջնությանը:

Համալրում Փառքի սրահում

«Էդմոնտոն Օյլերսի» նախկին դարպասապահ Գրենտ Ֆյուրը դարձավ այդ ակումբի 3-րդ հոկեյիստը, որն ընդգրկվում է հոկեյի ազգային լիգայի Փառքի սրահում: Մինչ այդ նման պատվի արժանացել էին Ուեյն Գրեցկին ու Յարի Կուրին: Ֆյուրը «Էդմոնտոն Օյլերսի» կազմում 4 անգամ նվաճել է Սթենլիի գավաթը: Կանադայի հավաքականի կազմում նա հաղթող է ճանաչվել 1987 թ. «Կանադայի գավաթի» մրցաշարում, իսկ հաջորդ տարի ճանաչվել է հոկեյի ազգային լիգայի լավագույն դարպասապահ:

Փառքի սրահում ընդգրկվել է նաեւ հարձակվող Պետ Լաֆոնտենը: «Նյու Յորք Այլենդերս», «Նյու Յորք Ռեյնջերս» եւ «Բուֆալո» թիմերում անցկացրած 865 խաղերում նա խփել է 468 գոլ եւ կատարել 545 արդյունավետ փոխանցում: Նա մեծ հոկեյին հրաժեշտ տվեց 1998 թ.:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի քաղաքապետարանի պետական սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վարձակալության եւ օտարման մրցութային ու աճուրդային հանձնաժողովը հայտարարում է մրցույթ եւ աճուրդ ներքոհիշյալ քաղաքաշինական հողերի վարձակալության ու օտարման համար հետեւյալ նպատակներով

Աճուրդով օտարվող հողամասերի ցանկ

	Հողամասի հասցեն (գտնվելու վայրը)	Ծածկագիրը Մակերեսը քմ Մեկնարկային գինը հազ. դրամ	Նպատակը
1	**Մալաթիա-Սեբաստիա** Լենինգրադյան փող. հարող տարածք	Մ 03/58 100.0 քմ 177.0	սպասարկման սրահի շինարարության համար
2	Իսակովի պողոտայի տրանսպորտային հանգույցին հարող տարածք	Մ 03-58 2000.0 քմ 2074.0	հասարակական սպասարկման եւ ավտոսրահի շինարարության համար
3	**Արաբկիր** Արաբկիրի 53 փող. հարող տարածք	Մ 03/55 500.0 քմ 1190.0	բնակելի տան շինարարության համար
4	**Դավթաշեն** «Զոր-1» թաղամասում	Մ 03/59 1000.0 քմ 690.0	բնակելի տան շինարարության համար
5	**Մալաթիա-Սեբաստիա** Իսակովի պող. հարող տարածք	Մ 03/64 950.0 քմ 984.0	հասարակական օբյեկտի շինարարության համար
6	Լենինգրադյան փող. հարող տարածքում	Մ 02-298 185.0 քմ 326.0	առեւտրի եւ սպասարկման օբյեկտ կառուցելու համար
7	**Քանաքեռ-Զեյթուն** Զ. Քանաքեռցու փող. հ. 129 շենքի դիմաց	Մ 03/08 400.0 քմ 703.0	բնակելի տան շինարարության համար
8	**Արաբկիր** Վ. Համբարձումյան փող. հարող տարածք	Մ 02/26 400.0 քմ 952.0	բնակելի տան շինարարության համար
9	Գրիբոյեդովի փող. հարող տարածք	Մ 03/40 4200.0 քմ (3000.0քմ+800.0 քմ+400.0 քմ) 3000քմ-3104.0 800քմ-828.0 400քմ-414.0	բնակելի տների շինարարության համար
10	**Դավթաշեն** Դավթաշենի կամրջի հարեւանությամբ	Մ 03/53 3000.0քմ 1242.0	սննդի, հանգստի եւ ժամանցի օբյեկտի շինարարության համար
11	**Էրեբունի** Ավանեսովի փող. հարող տարածք	Մ 03/49 400.0քմ 414.0	անհատական բնակելի տան շինարարության համար
12	**Ավան** Բաբաջանյան փող. հարող տարածք	Մ 03/45 3800.0քմ (2x1500.0քմ)+800քմ 1500քմ-622.0 800քմ-332.0	բնակելի տան շինարարության համար

Մրցույթով վարձակալության տրամադրվող հողամասերի ցանկ

N	Հողամասի հասցեն (գտնվելու վայրը)	Ծածկագիրը Մակերեսը՝ քմ Տարեկան վարձավճարի չափը՝ հազ. դրամ	Նպատակը
13	**Կենտրոն** Մյասնիկյան պող. հարող տարածք	Մ 03-66 150.0 քմ 66.0	հասարակական սննդի սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար
14	Մյասնիկյան պող. հարող տարածք	Մ 03/57 800.0քմ 396.0	հասարակական սննդի սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար
15	**Մալաթիա-Սեբաստիա** Րաֆֆու փող. հարող տարածք	Մ 03-94 515.0քմ 263.0	առեւտրի եւ սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար
16	**Էրեբունի** Ազատամարտիկների փող. հարող տարածք	Մ 03-56 50.0քմ 22.0	մանկական խաղասրահի շինարարության համար
17	**Արաբկիր** Հր. Քոչար եւ Գյուլբենկյան փող. հատման մասում	Մ 03-69 60.0քմ 36.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար
18	**Մալաթիա-Սեբաստիա** Սեբաստիա փող. հարող տարածք	Մ 02-270 600.0քմ 271.0	գրասենյակի եւ սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար
19	Բաբաջանյան փող. հարող տարածք	Մ 03-48 300.0քմ 31.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար
20	Լենինգրադյան եւ Շինարարների փողոցների հատման մասում	Մ 02-295 300.0քմ 132.0	սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար
21	Զ. Անդրանիկի փող. հարող տարածք	Մ 03-75 80.0քմ 21.0	առեւտրի եւ սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար
22	**Շենգավիթ** Արտաշիսյան փող. հ. 41 շենքին հարող տարածք	Մ 03-79 80.0քմ 36.0	սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար
23	**Մալաթիա-Սեբաստիա** Զ. Անդրանիկի փող. հ. 158 շենքի դիմաց	Մ 03-83 285.0քմ 74.0	առեւտրի սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար
24	Բագրատունյաց պող. հարող տարածք, տրանսպորտային հանգույցի հարեւանությամբ	Մ 03-86 1.8հա 246.0	գյուղատնտեսություն
25	Սեբաստիա փող. հարող տարածք, «Լուս Աստղ» բենզալիցքավորման կայանի հարեւանությամբ	Մ 03-50 650.0քմ 300.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար
26	Սեբաստիա փող. հարող տարածք, «Լուս Աստղ» բենզալիցքավորման կայանի հարեւանությամբ	Մ 03-10 800.0քմ 396.0	հասարակական սննդի օբյեկտի շինարարության համար
27	**Աջափնյակ** Հալաբյան փող. հ. 65 շենքին հարող տարածք	Մ 03-01 100.0քմ 44.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար
28	**Կենտրոն** Մյասնիկյան պող. հարող տարածք	Մ 03-115 1000.0քմ 550.0	հասարակական սննդի սպասարկման եւ բացօթյա սրճարանի կազմակերպման համար

Մրցույթին եւ աճուրդին մասնակցելու իրավունք ունեն՝
ՀՀ քաղաքացիներն ու իրավաբանական անձինք եւ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հողի սեփականության իրավունքի սուբյեկտներ եւ հողօգտագործողներ:
Մրցույթի եւ աճուրդի պայմանների մանրամասներին ծանոթանալու եւ հայտ ներկայացնելու համար դիմել Երեւանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի ֆինանսական եւ սոցիալ-տնտեսական զարգացման վարչություն (սենյակ 309):
Մրցույթը եւ աճուրդը կայանալու են 2003 թ. հուլիսի 25-ին, ժամը 16:00-ին, Երեւանի քաղաքապետարանի նիստերի դահլիճում (Գ. Լուսավորչի 13): Հայտերի ընդունումը դադարեցվում է 2003 թ. հուլիսի 22-ից:

ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ԵՎ ԱՃՈՒՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ARMENTEL

Արմենտելը տեղեկացնում է բջջային կապի կանխավճարային համակարգի (Easy card-ի) բաժանորդներին

✓ Բջջային կանխավճարային քարտը (Easy card-ը) կորցրած քաղաքացիները քարտի անջատման համար կարող են դիմել Արմենտել ՀՁ (Ահարոնյան 2) շարժական կապի ծառայությունների վարչություն, իրենց հետ ունենալով քարտի PIN եւ PUK կոդերը պարունակող ծրարը եւ անձնագիրը:

✓ Արմենտել ՀՁ-ն լրացուցիչ տեղեկացնում է, որ անջատված քարտերը չեն փոխարինվում եւ չեն վերականգնվում:

Հարգելի քաղաքացիներ, բջջային կանխավճարային քարտ (Easy card) ձեռք բերելիս պահանջեք քարտի PIN եւ PUK կոդերը պարունակող ծրարը: Այդ ծրարի բացակայության դեպքում կապուղին ենթակա է անջատման:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը

մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավիրում

- Իրավագիտության բաժնի վարչական քարտուղարի/գործավարի

Թեկնածուները պետք է ունենան բարձրագույն կրթություն, հայերենի, անգլերենի եւ ռուսերենի, ինչպես նաեւ համակարգչի լավ իմացություն (էլեկտրոնային փոստից օգտվելու հմտությունները պարտադիր են), առնվազն մեկ տարվա համապատասխան աշխատանքային փորձ: Իրավագիտության ասպարեզում մասնագիտական թարգմանությունների, ինչպես նաեւ գրադարանային աշխատանքի փորձը ցանկալի է:

Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ կրթության վկայական, ինքնակենսագրական տեղեկություններ (resume): Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ ս. թ. հունիսի 26-ը, ժ. 17:45-ը:

Դիմել ՀԱՀ-ի կադրերի բաժին հետեւյալ հասցեով՝ Մարշալ Բաղրամյան 40, 50ա սենյակ:

ԼԻԲԱՆԱՆՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒՄ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Լիբանանի արտաքին գործերի նախարարության լիբանանյան սփյուռքի գործերի ընդհանուր տնօրենությունը կազմակերպում է լիբանանյան սփյուռքի երիտասարդական 7-րդ բանակումը, որը տեղի է ունենալու 2003 թ. հուլիսի 16-25-ը, Լիբանանում:

Լիբանանյան սփյուռքի երիտասարդական 7-րդ բանակումին կարող են մասնակցել Հայաստանում բնակվող եւ Լիբանանի Հանրապետության անձնագիր ունեցող 17-25 տարեկան երիտասարդները: Հայտնվում է, որ բանակումի մասնակիցներն իրենք են հոգալու ճանապարհորդության ծախսերը, մինչ Լիբանանի արտաքին գործոց նախարարությունն ապահովելու է նրանց կեցությունը բանակումի օրերին:

Մանրամասնությունների համար դիմել «Լիբանանյան մշակութային համախմբում» հասարակական կազմակերպությանը:

Հեռ.՝ 521635, ֆաքս՝ 562863

529353

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Վաճառվում են դոբերման ցեղատեսակի զտարյուն նորածին ձագեր: Գինը՝ 100 դոլար: Հեռ.՝ 584908:
- Պարապում եմ խոսակցական անգլերեն երեխաների եւ մեծահասակների հետ, մատչելի գնով, անհատական եւ խմբակային: Զանգահարել՝ 22-79-76 (երեկոյան ժամերին), Նիկին (բնիկ կալիֆոռնիացի):
- Պարապում եմ անգլերեն՝ առանց տարիքային սահմանափակման, ինչպես նաեւ կատարում եմ թարգմանություններ անգլերենից հայերեն եւ հակառակը: Զանգահարել՝ 230786, Հասմիկ:
- Կատարում եմ տնային մաքրություն, ինչպես նաեւ կարում եմ վերմակ եւ ներքնակ: Հեռ.՝ 230786, Հռիփսիմե:
- Էրեբունի թանգարանը փնտրում է հովանավոր՝ կիրառական արվեստի եւ ժանյակագործության (Վասպուրականի) խմբակների համար: Հեռ.՝ 523202, 572797:
- Պահանջվում են ավտոլվացողներ, ավտոէլեկտրիկներ: Աշխատավայրը գտնվում է «Նաիրի» կինոթատրոնի մոտ: Զանգահարել 562029 հեռախոսահամարով, կամ այցելել ք. Երեւան, Գ. Քոչարի 21:
- Շտապ վաճառվում է ռումինական հյուրասենյակի կահույք պաս՝ իր փափուկ կահույքով, նաեւ սառնարան: Հեռ.՝ 65-68-37:
- Վաճառվում է «Իկարուս» մակնիշի ավտոբուս 1985 թ. արտադրության, արտակարգ վիճակում, նոր վերանորոգված, շարժիչը՝ «КРАЗ»-ի լավ վիճակում, գույնը՝ կարմիր, սրահն ամբողջովին նոր: Գինը՝ 5000 ամերիկյան դոլար: Հեռ.՝ (041) 21 607, Հովիկ:
- Շտապ վաճառվում են օգտագործված ռումինական մահճակալ, հարավսլավական սոֆա: Հեռ.՝ 26-01-80, 22-89-01:
- Տրվում է վարձով 1,5 սեն. բնակարան փոքր կենտրոնում 10/5: Հեռ.՝ 62-58-35:
- Կորել է Դավթյան Յանեկ Սամվելի «Մյուղ» իրավաբանական ինստիտուտի դիպլոմը:
- Գնում եմ հին քարտ: Հեռ.՝ (09) 423833:
- Վաճառվում է ամառանոց Արայի լեռան լանջին, Երեւանից 50 կմ հեռավորությամբ: Ամառանոցը երկհարկանի շինություն է, ավտոտնակով, 1000 քմ հողատարածքով, ունի 120 հատ ծառ: Գինը՝ 5000 դոլար: Հեռ.՝ 25-00-96, Հունան:
- Վաճառվում է 3 սենյականոց բնակարան Շամպայն գինիների գործարանի մոտ, 16-րդ հարկի 4-րդ հարկում, արեւկող, ընդ. մակերեսը՝ 80 քմ, բնակելին՝ 44 քմ, ունի երկու տնտեսական պատշգամբ: Գինը՝ 11.500 ԱՄՆ դոլար: Հեռ.՝ 45 22 79:
- Վաճառվում է բջջային հեռախոս «Ալկատել-525», փոխվող պանելով, գինը՝ 190 դոլար: Հեռ.՝ 45 22 79:
- Վաճառվում է 1985 թ. արտադրության «Մերսեդես-Բենց» 230E մակնիշի ավտոմեքենա: Գինը՝ $ 4000: Հեռ.՝ 48-21-19
- Չեխական կազմակերպությունը հրավիրում է աշխատանքի վարպետ-դերձակների, խոհարարների, մատուցողների, ձեւավորողների: Հեռ.՝ 61-33-10: Հասցեն՝ Ավան, Աղի հանք, Սեւոյան 42:

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության՝ 17. 6. 2003. Գինը՝ 100 դրամ